

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI

YÜKSEK
LİSANS
TEZİ

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE
ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
PROBLEM ÇÖZME
BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

ORHAN AKSOY

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ TEZLİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Antalya, 2021

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN PROBLEM ÇÖZME
BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Orhan AKSOY

Danışman: Doç. Dr. Meriç ERASLAN

Antalya, 2021

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi Dönem Projesi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı dűşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitű tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

.../.../2021

ORHAN AKSOY

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Orhan AKSOY'un bu çalışması **09/ 07/ 2021** tarihinde jürimiz tarafından **Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi** Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programında **Yüksek Lisans Tezi** olarak **oy birliği/oy çokluğu** ile kabul edilmiştir.

İMZA

Başkan : Dr. Öğretim Üyesi **Serdar ÖZÇETİN** .....

Akdeniz Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı

Üye : Prof. Dr. **Kadir PEPE** .....

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi
Spor Yönetim Bilimleri Anabilim Dalı

Üye (Danışman) : Doç. Dr. **Meriç ERASLAN** .....

Akdeniz Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI:
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

ONAY: Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun ..... tarihli ve.....sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
TABLolar LİSTESİ	V
KISALTMALAR LİSTESİ	VI
TEŞEKKÜR	VII
ÖZET	VIII
ABSTRACT	IX

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.2.1. Alt Amaçlar	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Sayıtlılar	3
1.5. Sınırlılıklar	3
1.6. Tanımlar	4

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Problem Çözme Süreci	9
2.2. Problem Çözmenin Aşamaları	10
2.3. Problem Çözmeyi Etkileyen Faktörler	11
2.3.1. Özgüven	11
2.3.2. Yaş	11
2.3.3. Bireysel Farklılıklar	11
2.3.4. Sorumluluk Duygusu	12
2.3.5. Problemler Hakkında Bilgi Düzeyi	12
2.3.6. Duyguların Etkisi	12
2.3.7. Geçmiş Yaşantı ve Deneyimler	12

2.3.8. Kültür	12
2.3.9. Kişiler Arası Etkileşimler	13
2.4. Problem Çözme Yöntemleri	13
2.4.1. İraksak Düşünme	13
2.4.2. Yakınsak Düşünme	13
2.4.3. Beyin Fırtınası	14
2.4.4. Yanal Düşünme	14
2.4.5. Düşünceleri Genişletmek ya da Daraltmak	14
2.4.6. İlişkilendirme, Karşılaştırma, Birleştirme	14
2.4.7. Kavramları Kullanmak	14
2.5. Problem Çözme Yönteminin Hedefleri ve Özellikleri	14
2.6. Problem Türleri	15
2.7. Problemlerin Sınıflandırılması	16
2.8. Problem Çözme Becerilerini Geliştirme	19
2.8.1. Bilişsel Alanda Problem Çözme	20
2.8.2. Duyuşsal Alanda Problem Çözme	21
2.8.3. Sosyal Alanda Problem Çözme	22
2.9. Beden Eğitimi ve Sporda Problem Çözme Becerisi	22
2.10. Problem Çözme ve Sporcu İlişkisi	23
2.11. Problem Çözme ile İlgili Türkiye’de Yapılan Araştırmalar	24
2.12. Problem Çözme ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	26

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli	28
3.2. Çalışma Gurubu	28
3.3. Veri Toplama Araçları	28
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu (KBF)	29
3.3.2. Problem Çözme Envanteri (PÇE)	29
3.4. Verilerin Toplanması	30
3.5. Verilerin Analizi	31

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine Dair Bulgular	32
4.2. Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Cinsiyet, Yaş ve Spor Dalı Değişkenlerine göre Mann Whitney U Testi Analizleri	34
4.2.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi.....	34
4.2.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşa Göre Mann Whitney U Testi	35
4.2.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Dalına Göre Mann Whitney U Testi	37
4.3. Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Bölüm ve Spor Yılı Değişkenlerine Göre Kruskal Wallis Testi Analizleri	38
4.3.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bölümlerine Göre Kruskal Wallis Testi	38
4.3.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yılına Göre Kruskal Wallis Testi	40

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma	42
5.2. Sonuç	45
5.3. Öneriler	46
KAYNAKÇA	47

EKLER

Ek-1 Araştırma İzin Onayı	56
Ek-2 Kişisel Bilgi Formu	58
Ek-3 Problem Çözme Envanteri	59
Ek-4 İntihal Raporu	61
Ek-5 Özgeçmiş	62
Ek-6 Bildirim Sayfası	63

TABLULAR LİSTESİ

<i>Tablo 2.8.1 Bilişsel Alanda Problem Çözmenin Sınıflandırılması.....</i>	20
<i>Tablo 2.8.2 Duyuşsal Alanda Problem Çözmenin Sınıflandırılması.....</i>	21
<i>Tablo 2.8.3 Sosyal Alanda Problem Çözmenin Sınıflandırılması .....</i>	22
<i>Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet, Yaş, Spor Dalı, Spor Yılı ve Bölüme Göre Dağılımları .....</i>	32
<i>Tablo 4.2.1 Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi.....</i>	34
<i>Tablo 4.2.2 Yaşa Göre Mann Whitney U Testi.....</i>	35
<i>Tablo 4.2.3 Spor Dalına Göre Mann Whitney U Testi .....</i>	37
<i>Tablo 4.3.1 Öğrencilerin Bölümlerine Göre Kruskal Wallis Analizi Sonuçları.....</i>	38
<i>Tablo 4.3.2 Öğrencilerin Spor Yılına Göre Kruskal Wallis Analizi Sonuçları .....</i>	40

KISALTMALAR LİSTESİ

KBF: Kişisel Bilgi Formu
PÇE: Problem Çözme Envanteri
N: Veri Sayısı
F: Frekans
% : Yüzde
s. : Sayfa

TEŞEKKÜR

Problem durumları, hayatın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Karşımıza çıkan bu problemler spor alanında da büyük bir öneme sahiptir. Spor alanında karşılaşılan problemler için problem çözme becerileri gerekliliktir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerilerinin incelenmesi literatür açısından önem arz etmektedir.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bana danışmanlık yaparak gösterdiği büyük emek ve destekten dolayı değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Meriç ERASLAN'a sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Bugünlere gelebilmemde üstümde emeği geçen tüm hocalarıma ve desteklerini esirgemeyen kıymetli arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmanın her aşamasında vermiş oldukları moral ve destekle her zaman yanımda olan canım ailem ve sevgili eşime sonsuz saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Orhan AKSOY

ÖZET
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN
PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN
İNCELENMESİ

AKSOY, Orhan

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Meriç ERASLAN

Temmuz 2021, 76 Sayfa

Bu çalışmanın amacı spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini ortaya koymaktır. Bu araştırmanın modeli tarama modeli şeklinde gerçekleştirilen betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmanın çalışma evrenini Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi 2020-2021 eğitim öğretim yılında öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören lisans öğrencilerinden Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon bölümlerinde okuyan, random yöntemle belirlenen 300 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen Problem Çözme Becerileri Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmada öncelikle verilerin dağılımı incelenmiştir. Çalışma grubundan elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek amacıyla Kolmogorov Smirnov testi uygulanmıştır. Kolmogorov smirnov testinin sonucundan verilerin normal dağılmadığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle çalışmada non-parametrik testler kullanılmıştır. Normal dağılım özelliği göstermeyen bir dağılımda iki bağımsız grup ortalamalarını karşılaştırmak amacıyla non-parametrik yöntem olan Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen gruplarda üç veya daha fazla sayıda grubun ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlılığını test amacıyla kullanılan non-parametrik yöntem olan Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan Problem Çözme Envanterinin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0,81 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara göre spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerileriyle, cinsiyet ve ilgilenilen spor dalı değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$). Problem çözme becerileriyle, yaş, bölüm, spor yılı değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar meydana gelmiştir.

Anahtar kelimeler: Problem, Problem çözme, Problem çözme becerisi.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE PROBLEM SOLVING SKILLS OF STUDENTS AT THE FACULTY OF SPORTS SCIENCES

AKSOY, Orhan

Physical Education and Sports Education Department

Thesis advisor: Associate Professor Meriç ERASLAN

July 2021, 76 Pages

The aim of this study is to reveal the problem-solving skills of the students studying at the faculty of sports sciences. The model of this research is a descriptive study carried out as a survey model. The study population of this research consists of undergraduate students studying at Akdeniz University Faculty of Sports Sciences in the 2020-2021 academic year. The sample of the study consists of 300 undergraduate students studying at Akdeniz University Faculty of Sport Sciences, studying in Physical Education and Sports Teaching, Sports Management, Coaching Education and Recreation departments, determined by random method. Personal information form prepared by the researcher and Problem Solving Skills Scale developed by Heppner and Petersen (1982) were used as data collection tools in this study.

In the study, firstly, the distribution of the data was examined. Kolmogorov Smirnov test was applied to test whether the data obtained from the study group showed normal distribution. As a result of the Kolmogorov smirnov test, it was concluded that the data were not normally distributed. For this reason, non-parametric tests were used in the study. Mann Whitney U test, which is a non-parametric method, was used to compare the means of two independent groups in a distribution that did not show normal distribution. The Kruskal Wallis test, which is a non-parametric method used to test the significance of the difference between the means of three or more groups in groups that did not show normal distribution, was used. The Cronbach's Alpha reliability coefficient of the Problem Solving Inventory used in the study was calculated as 0.81.

According to the results obtained from the findings of the study, no statistically significant difference was found between the problem-solving skills of the students studying at the faculty of sports sciences, gender and the variables of the sports branch of interest ($p>0.05$). There were statistically significant differences between problem solving skills and variables of age, department and year of sport.

Keywords: Problem, Problem solving, Problem solving skill.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu kısmında araştırmanın problem durumuna, amacına, alt amaçlarına, önemine, sayıtlara, sınırlılıklara(varsayımlar) ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İnsanlar, hayatlarının her alanında sürekli sorunlarla ve problemlerle karşı karşıya gelmektedir. Bunlar kimi zaman hayati önem taşırken, kimi zamansa gündelik problemler olarak ortaya çıkmaktadır.

Bireylerin hem mesleki hayatta hem de sosyal hayatta mutluluğa ve başarıya ulaşmaları için herhangi bir probleme takılmadan ilerlemeleri gerekmektedir. Küçük ya da büyük ne boyutta olursa olsun bireyler problemlere çözüm ürettikleri sürece mutlu olabilirler.

Yaşanılan problemler, insan hayatında zor olabildiği gibi insan hayatını zora sokmayan basit problemler de olabilir (Karabulut ve Kuru, 2009). Problemlerin çözüm yolları büyük bir önem arz etmektedir. İnsanlar verdikleri kararlarla içinde oldukları durumlarda hayatlarını olumlu etkileyebildikleri gibi olumsuz yönde de etkileyebilir (Gülşen, 2008).

Problem çözme, kişilerin problem çözerken sergilemiş oldukları aktivitelerdir (Kaya, 2015). Kişiler karşılaştıkları problemleri sorunsuzca çözebilmek için emin adımlarla hareket ederek problem çözme becerilerini uygulamaya koymalıdır. Karşılaşılan problemlerin birçoğu basitken bazıları ise karmaşık yapıda olabilir. Problemlerin çözümü için duygusal, bilişsel, kimisinin çözümü içinse yaratıcı ya da hepsini birden içerisine alan bir yaklaşım gerektirebilir. Birey problemleri çözebilmek için kendine en uygun en doğru kararı verebilmelidir. Bu da bireyin sahip olduğu problem çözme becerisiyle gerçekleşir (Basmacı, 1998).

Problem çözme becerisi, kişinin mevcut problem durumunda kullanabileceği bilgileri toplama ve bu erişilen bilgileri problemin çözümünde kullanabilme yeteneği olarak tanımlanabilir (Altınok, 2015).

Problem çözme becerisi, bireyin yaşadığı çevreye uyum sağlamasında yardımcı olur. İnsanlık yaşadığı yakın çevreye karşı ailesine karşı olaylara karşı etkili uyum sağlayabilmek için problem çözme öğrenmelidirler. Bazı problemlerin doğru cevapları ya da kesin çözümleri vardır. Etkili strateji yöntemler kullanarak doğru çözümlere ulaşabilmek mümkündür. Ancak, bazı problemlerin çözümleri kesin değildir. Bu problemlerin çözümü, bilgilerin etkin ve özgün kullanımıyla mümkündür (Senemoğlu, 2012).

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerilerinin incelenmesi, bu öğrencilerin problem çözme becerilerinin hangi düzeyde olduğunu belirlemek büyük önem arz etmektedir. Öğrenciler eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahiptir ve ilerleyen süreçte çeşitli alanlarda hizmet edecek bireylerdir. Genel itibarıyla spor yöneticiliği, antrenörlük, beden eğitimi öğretmenliği ve rekreasyon bölümlerinde eğitim alan lisans öğrencileri yönetici, öğretmen, antrenör, akademisyenlik gibi birçok mesleği yerine getirecek adaylardır. Bu açıdan bakıldığında üniversitelerin Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin, problem çözme becerilerinin incelenmesi araştırılması gereken bir konu olarak düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerileri incelenirken, bu öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, ilgilenmiş olduğu spor dalı, düzenli olarak kaç yıl spor yaptığı ve bölümleri ile problem çözme becerileri arasında herhangi bir farklılığın olup olmadığının bulunması amaçlanmıştır.

1.2.1 Alt Amaçlar

Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin;

1. Cinsiyetlerine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

2. Bölümlere göre problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. İlgilenilen spor dalı kategorisine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Düzenli olarak yapılan spor yılına göre problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Yaşa göre problem çözme becerileri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Hayatın her alanında problem durumlarıyla karşılaşılabilir. Karşılaşılan bu problemler spor alanında da büyük bir öneme sahiptir. Spor alanında karşılaşılan problemler için problem çözme becerileri gerekliliktir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerilerinin incelenmesi literatüre katkı sağlaması açısından büyük önem arz etmektedir. Tüm dünyada problem çözme becerilerinin var olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor alanındaki öğrenim gören bireylerin problem çözme becerilerinin incelenmesi gerekliliktir. Problem çözme becerilerinin incelenmesi topluma ve spor kültürüne önemli derecede etki edeceği, katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

Araştırmaya katılan öğrencilerin Problem Çözme Becerileri Ölçeği, Kişisel Bilgi Formunu içeren anketi içtenlikle, yansız ve doğru olarak yanıtladıkları varsayılmıştır.

Katılımcıların araştırmaya gönüllü olarak katıldıkları, konu ile ilgili ulaşılabilen literatürdeki verilerin objektifliğini yansıttığı, ulaşılan katılımcıların oluşturduğu örneklemin, evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Çalışma 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar yarıyıl dönemindeki öğrenci görüşleriyle sınırlıdır.

2. Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesiyle sınırlandırılmıştır.
3. Çalışma Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük Eğitimi, Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon Bölümleriyle yapılmıştır. Sınıf ayırımı gözetilmemiştir.

1.6. Tanımlar

Problem: “ Problem” Latince’de kullanılan bir sözcüktür. Türkçedeki karşılığı olarak “Sorun” sözcüğü olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitimde en çok kullanılan “Problem kavramı” şekliyle karşılaşmaktayız (Kalaycı, 2001).

Morgan’a göre (1986) problem şu şekilde tanımlanmıştır. “ Kişilerin amaca ulaşmada önlerine çıkan engel durumlarıdır”.

Problem, amaçlara ulaşırken karşılaşılan, zorluklarla mücadele edilen kişilerde sıkıntı duygusu hissettiren bir kavram olarak ifade edilmektedir.

Bingham’ a (1998) göre problemler hedeflere ulaşmada karşılaşılan zorluk durumlarıdır. Sorunlar insanların karşılarına çeşitli şekiller çıkabilir. Önemli olan bu problemlere nasıl yaklaşıldığıdır. Çözüm için içsel motivasyon kadar dışsal motivasyon da önem arz eder. Basitten karmaşığa, kolaydan zora şeklinde de bireylerin karşısına çıkabilmektedir. Bu engel durumlarını çözmek için çaba gerekir.

Problem, öğrenciler için almış oldukları derslerde başarılı olamama durumu iken, bilim insanlarında şu anki durumların, ilerisi için yapılacak olan buluşlarda sıkıntı durumu ortaya çıkarabileceğidir. Bunlar içinde çözüm yolları gerekmektedir (Heppner, 1978).

Problemler, insanların karşısına çıktığında insanların aklını zihnini karıştırır. Belirsizliğe yol açar. İnsan zihninin engellerle karşılaşması onu çıkmaza götürebilir. Bu durumlarla baş edebilmek gerekmektedir (Güçlü, 2003).

Bir durumun problem sayılması için gereken durumların olması gereklidir. İnsanları rahatsız edici olması ve durumların karmaşık olması esastır. Bu durumlarla karşılaşan bireyler çözüm yollarını aramalıdır. Geçmiş deneyimlerden yararlanmak olumlu etki oluşturmaktadır. Birileri için problem olan durumlar başkaları için problem olmayabilir. Herkese göre

değişkenlik gösterir. Bu değişkenliklerde ele alabileceğimiz çözüm yollarından; deneyimler ve tecrübeler etkili olacaktır (Akay, 2006).

Problem Çözme: Problem çözme kavramı her alanda farklılık gösterir. Hayatın her alanında bu kavramdan söz edilmektedir. Bireylerin karşısına çıktığı zaman onların sınırlarını zorlayabilmektedir. Bilişsel olarak zorlu bir süreçtir. Problem çözme becerisi gelişmişliğin göstergesi olarak görülebilir. Huzur ve refah buna bağlıdır. Bireyler sosyal çevresiyle etkileşim halinde olduğu için problem çözmeyi göz ardı edemez ve problem çözümü için çabalamalıdır (Fidan, 1985).

Problem çözme kavramı hedeflere ulaşmak için seçilen en ideal yoldur. Zorlu olan bu süreçte problem çözme aşamalarını doğru bir şekilde uygulamak gerekir (Evans, 1991; Aksu, 1988). Problem çözme, zorlu olan durumla baş edebilmektir. Farklı yolların belirlenmesi önemlidir. En uygun olan çözüm yolu tercih edilmelidir (D'Zurilla ve Goldfried, 1971).

Başarılı olan öğrencilerin özellikleri arasında doğru iletişimi sağlama, bilimsellik, akılcılık, mantık çerçevesinde hareket etme, teknolojik gelişmeleri takip edip kullanma, araştırmacılık, paylaşımcı olma gibi özelliklerin yanında problemleri çözebilme becerilerinin de olduğu görülmektedir (Söylemez, 2002).

Problem çözme, geçmiş yaşantıların deneyimleriyle birlikte yaşanan yeni olaylarda, engellere karşı baş edebilme becerisi şeklinde ifade edilir. Bilişsellik, duyuşsallık, psikomotor gibi özellikleri de etkileyen bir kavramdır. Problem çözme; özgüven, sosyal çevre, psikolojik durum, iletişim kabiliyeti gibi kavramlarla da ilişki gösterir (Korkut, 2002).

Bingham'a (1998) göre kişilerin istediği hedefe ulaşmada karşılarına çıkan engellerdir. Heppner ve Krauskopf (1987) gündelik yaşamda insanların karşısına çıkan sıkıntılar olarak ifade etmişlerdir.

Problem çözme zorluklarla baş edebilme, klasik yoldan gitmeme, yanlış düzeltme olarak tanımlanabilir. Planlı olma, çözümsel bir yol bulma özellikleri de önemlidir. Öğrenciler sorunlarla kendi başlarına mücadele etmelidirler. Bakış açıları, çözüm kabiliyetleri gelişim özellikleri için son derece önemlidir (Ülger, 2003).

Koberg ve Bagnal'a (1981) göre problem çözme becerisine sahip olan kişiler fikirlerini korkmadan net bir şekilde ifade edebilirler. Özgüvenleri tamdır. Nesnellik önem arz eder. Bu sayede akılcı düşünürler. Eleştirmekten çekinmezler. Üreticidirler. Enerjilerini doğru bir şekilde kullanırlar.

Problem Çözme Becerisi: Bireylerin bilgilerini kullanarak en mantıklı çözüm yollarına ulaşabilmesidir. Problem çözme becerisine sahip olmak hayatı devam ettirebilmek için zorunluluk gerektirir (Basmacı, 1998).

Gündelik olaylar insanları sıkıntıya sokabilir. Sıkıntı veren olaylar neticesinde streten uzak durmak gerekir. Stres veren durumlar bireylerin psikolojisini etkileyebilir (Selye, 1983).

Bilen (1996) problem çözme becerisi için birtakım kurallardan bahsetmektedir. Problemlerin doğru çözüm yolları için geçmiş yaşantıların önemi büyüktür. Tecrübeler sayesinde problemlerin analizleri detaylı bir şekilde yapılabilir. En uygun olan yöntem seçilip doğru çözüm metoduna ulaşılabilir.

Problemleri kolay çözen bireylerde stres, sinir ve kaygı durumları daha azdır. Kolay çözemeyenlerde ise bu durum tam tersidir. Problemleri kolay çözemeyen bireylerde yetersizlik duygu durumları ortaya çıkmıştır (Heppner ve Baker, 1997).

Problem çözme becerilerine sahip kişiler sadece tecrübeleriyle hareket etmezler. Yeni öğrenmelere de açıktırlar. Yeni oluşan problem durumlarında paniklemezler. Problemleri doğru tanımlayıp iyi analiz ederler. Böylece kazandıkları yetenekler üst seviyeye çıkar (Açıkgöz, 2003).

Açıkgöz'e (2003) göre problem çözme becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilir;

Keşif yetenekleri:

1. Problemleri ayırt edebilme
2. Problemlerin niteliklerini belirleme
3. Sonuçları doğrulama
4. Sonuçlara ulaşma

Hayal yetenekleri:

1. Kendisini başkasının yerine koyabilme
2. Tecrübeler sonucu tekrardan yeni durumlar hayal edebilme

Gözlem yetenekleri:

1. Gözlenen varlıkların ve olayların renk, şekil, büyüklük, dağılım, vb. gibi niteliklerini görme
2. Doğru ve duyarlı gözlem yapma
3. Gözlem verilerini kaydetme, sınıflama, sıralama
4. Gözlemleri yorumlama

İnceleme ve düzenleme yetenekleri:

1. Bilgi bulma ve toplama
2. Bilgileri sınıflama, sıralama, diğer yöntemlerle işleme
3. Bilgileri yorumlayıp kanıtları değerlendirme
4. Zamanı iyi kullanma

Sayısal yetenekler:

1. Tahmin etme, kestirme
2. Ölçme
3. Sayısal ilişkileri kavrama
4. Şekilleri ve yapıları kavrama
5. Sayısal işlemleri yapabilme

Pratik beceriler:

1. El becerileri
2. Araç kullanma becerileri

İletişim becerileri:

1. Sözlü ifadeyi, yazılı metinleri, grafik ve diğer sembolik materyalleri doğru anlama
2. Yanlış anlaşılmaya yer bırakmadan sözlü, yazılı ve diğer sembolik yollarla düşündüğünü anlatma

Sosyal nitelikler:

1. Başkalarıyla iletişim kurma
2. Başkalarıyla ortak çalışma
3. Fikirleri çeşitli şekillerde ifade etme
4. Diğer kişilerin görüşlerini dikkate alma
5. Sözel olmayan iletişim biçimlerini tanıma.

Tüm dünyada beden eğitimi ve spor büyük önem kazanmıştır. Bilişsel duyuşsal psikomotor özellikler kazanan bireyler beden eğitimi ve spora daha çok ihtiyaç duymaktadır. Beden eğitimi ve sporun öneminin daha da çok artması için beden eğitimi ve spor öğretmenlerine görevler düşmektedir (Temel ve Sunay, 2002).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Problem Çözme Süreci

İnsanlar tüm hayatları boyunca çeşitli problemlere maruz kalmakta ve bu problemlerin çoğunda ise problemlerinin farkına bile varamamaktadır. Bu problemlerin bir kısmı basit yapıdayken bir kısmı da karmaşık yapıdadır. Bu süreç aslında çoklu zeka kavramını da beraberinde getirmektedir. Kişiler bu sayede çeşitli şekillerde düşünerek problemlere bakış açısı sağlayabilirler (Sözer ve Aksan, 2007).

Çeşitli araştırmalarda problem çözme durumu, farklı ihtiyaçların karşılanmasında bilişsel, duyuşsal ve devinimsel uyumun ilişkisinden de söz etmektedir. Problem çözmeyi hedeflere ulaşabilmek için var olan problem durumlarının çözülmesi için emek gereken bir zaman dilimi olarak tanımlamışlardır (Efe ve ark, 2008).

Ağır'a göre problem çözme süreci, tercih edilen sorunun değerlendirilmesi için bitmesiyle birlikte beraberinde gelir. Bireyler problem çözme durumlarını gerçekleştiremediklerinde, kesin çözümleri gerçekleştirmek yerine eylemlerin yönleri tahmin edilemeyen boyutlara sürükleyebilirler. Başarılı olabilmek için ilk olarak problem durumunu doğru anlamak gerekir. Fakat doğru anlamak her zaman çözüm için yeterli düzeyde olmayabilir. Öncelikli olarak doğru tercihler oluşturmak gerekir. Avantajlı olan çözüm yollarından başlanması en makuldür. Başarılı olunan durumlarda tercih edilen yollara devam edilmelidir. Aksi durumda ise farklı yollar denenmelidir (Ağır, 2007).

Öğretimin ilk hedeflerin biri öğrencilerin problem çözme becerilerinin geliştirebilmesidir. Problem çözme durumunda ortaya çıkan handikaplar ve zorluklar olacaktır. Öğrenciler doğru bir şekilde sentez yapabilirlerse problem çözme becerilerini doğru bir şekilde gerçekleştirebilirler (Topses, 2003).

Her bir birey gelişim dönemlerinde farklı problem çözebilme yeteneğine sahiptir. Bu durum algılarındaki seçicilikle daha belirgin olmaktadır. Bireylerin bilişsel düzeyleri, hazırbulunuşluk düzeyleri etkili bir rol oynamaktadır. Yaşantı ve deneyimlerle problem çözüme becerileri daha iyi gelişebilmektedir (Chi ve Glaser, 1985).

Problem çözümenin gerçekleştirilmesi için amaç olması gerekir. Becerilerin kazandırılması için sistemli bir şekilde çalışmak bu süreç için önem arz etmektedir (Lorenzo, 2005).

2.2. Problem Çözmenin Aşamaları

Problem çözüme yönteminde öğrencilerin kendi görüşleri ile ilgili sağlam dayanaklar oluşturması ve görüşlerini temellendirmesi esastır. Bilimsel olarak bundan söz edilebilir. Problemi çözerken argümantasyon yapılmalıdır. Burada problemlerin çözümüne ilişkin doğru verilerin toplanması ve hipotezlerin oluşturulmasında önemli katkı sağlar. Öğrenciler farklı düşüncelerini karşılaştırdıklarında ve argümantasyon yaptıklarında kendilerinin ve başkalarının düşünceleri üzerine derinlemesine düşünebilirler ve problem çözmeyi kolaylaştırabilirler. Diğer alanlara da uygulandığı zaman problem çözüme disiplinlerarası başarı sağlanmaktadır (Kalaycı, 2001).

Problem çözüme yöntemi uygulanırken öğrencilere bilimsel basamakların aşamaları da gösterilmiş olur. Bu yöntem bilimsel tutum kazandırır. Zamanı etkili kullanabilme sorumluluk alabilme farklı çözüm yolları üretebilme gibi becerileri de kazandırılmış olur. Ayrıca sunum yapabilme görsellerden faydalanabilme rapor yazabilme gibi beceriler de kazandırılır (Kalaycı, 2001). Problem çözüme becerisi bireyleri gerçek hayata hazırladığı gibi üst düzeyde yetenek gelişimini sağlayan kıymetli bir süreci ifade etmektedir (Çoban ve ark, 2007).

Problem çözmenin aşamaları şu şekilde sıralanabilir:

1. Problemin hissedilmesi (Farkına varma)
2. Problem tanımlama ve sınırlama
3. Problem durumu ile ilgili bilgi toplama
4. Problemin çözümüne dönük hipotezler (denenceler)kurma.

5. Problemin çözümü için veri toplama
6. Toplanan verilerin analiz edilmesi
7. Hipotezlerin doğruluğunu test etme
8. Sonuç ve genellemelere ulaşma (Çoban ve ark 2007).

2.3. Problem Çözmeyi Etkileyen Faktörler

2.3.1. Özgüven

Problem çözüme detaylı bir şekilde incelendiği zaman, insanın kendisine güven duymasıyla ilgili bir döngü içerisinde olduğu görülmektedir. Kendine güveni yüksek olan çocuklar, kendine güveni az olan çocuklara göre daha iyi bir şekilde problemlerini tanıyıp kabul etmekte ve problemleriyle daha iyi baş etmektedirler. Problem çözüme durumunda aktif olarak rol aldıkları için gelişim dönemleri de olumlu bir şekilde etkilenmektedir (Sonmaz, 2002).

2.3.2. Yaş

Gelişimin her alanında yaş önemli olduğu için problem çözüme de etkilidir. Tecrübeler doğrultusunda yaşa bağlı olarak yaşanmışlıkların da öneminden bahsedilebilir (Sonmaz, 2002). Ulupınar (1997)'in yapmış olduğu çalışmaya göre bireylerin yaşları arttıkça problemleri çözümedeki becerileri de olumlu olarak artmaktadır ancak bu durum 35 yaştan sonra negatif yönlü olarak düşüşe geçebilmektedir.

2.3.3. Bireysel Farklılıklar

Bireysel farklılıklar her alanda önemlidir ve problem çözüme üzerindeki etkisi çok fazladır (Chris ve Leith, 2006).

Bireysel farklılıklar denilince akla kişilerin cinsiyeti, eğitim durumları, kültürel yapıları, mali durumları, çevresel şartları, kişilik durumları gelmelidir. Bireyleri birbirinden ayıran sosyal çevre herkese farklı fırsatlar sunabilir. Bu fırsatlar doğrultusunda kişilerin problem çözüme becerileri farklı şekilde etkilenebilmektedir (Sönmez, 2002).

2.3.4. Sorumluluk Duygusu

Sorumluluk duygusuna sahip olan bireyler problemleri daha kolay anlayıp çözebilme eğilimindedirler. Başkalarına karşı problemlerin çözümünde daha etkili düzeydedirler. Bireylerin kendi davranışlarını düşünüp karşısındakilerle empati kurabilmesi olgunluk göstergesidir. Problemlerin çözümünde etkili yollardan biridir (Bingham, 1998).

2.3.5. Problemler Hakkında Bilgi Düzeyi

Bireyler zorlu koşullar halinde iken bilgi ve yeteneklerini doğru şekilde kullanabilirlerse pratik bir şekilde problemin çözümüne ulaşabilirler. Bireyler probleme nerden başlayacağını, problemin çözümünde hangi yolları izleyeceğini tecrübeleriyle bilir, bu da problemleri çözen bir yapı kazandırır. Kişinin bilgisi ve deneyimleri ne kadar fazlaysa problem çözme hali o kadar yüksek bir seviyede olur (Thornton, 1998).

2.3.6. Duyguların Etkisi

Bireyler iç dünyalarının uyandırdığı hisleri şuuraltılarında saklayabilirler. Gerekli zaman, gereken bilgileri ve hislerini geri getirebilirler. Bu durumda etkili yönlendirme önem arz etmektedir. Aksi durumda, düzensiz ve dağınık şekilde ortaya çıkabilir. Bu da problemlerin çözümünde oldukça önemlidir. Hislerin ortaya çıkmasındaki önemli olan şey inançtır. İnanç insan hayatında birçok değeri beraberinde getirir. Tutum, karar, seçim problem çözümünde etkili bir yapıya sahiptir (Mountrose, 2000).

2.3.7. Geçmiş Yaşantı ve Deneyimler

Problemlerin çözümlerinde çeşitli yolları kullanan bireyler daha tecrübeli bir hale sahiptirler. Bu tecrübelerle sahip olan bireyler, tecrübe sahibi olmayan kişilere göre çok daha kolay problem çözme becerisine sahiptirler. Yaşanılan deneyimler, bilgiler problemleri daha kolay çözmekte etkilidir (Thornton, 1998).

2.3.8. Kültür

Farklı kültürlere sahip toplumlar, problem çözümü için çocuklara daha iyi fırsatlar sunabilirler. Toplumlarda Problemlerin çözümlerinde bakış açıları önem arz etmektedir. Kimi toplumda bir durum problemken diğer toplumda problem olarak görülmeyebilir. Problem gibi

görünmeyen bu durumda problemi çözmek için hareketlilik ilkesi ihlal edilebilir (Thornton,1998).

2.3.9. Kişiler Arası Etkileşimler

Bireylerin sosyal çevresindekilerle etkileşim kurması, onların kişilik gelişimlerine olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte bireysel ve kişisel beceriler gelişirken problem çözme becerileri de pozitif yönde etkilenmektedir (Saygılı, 2000).

2.4. Problem Çözme Yöntemleri

Problem çözerken sistemli bir şekilde ilerlemek gereklidir. Yöntemlerin ve stratejilerin seçimi önemlilik arz eder. İstenilen durum, en doğru seçimle problemi çözebilmektir. Herkesin bakış açısı ve yöntemi farklılık gösterebilir. Problemler tek doğru sonuçta da olabilir birden fazla doğru sonuçlu da olabilir. Önemli olan araştırmayı yapabilmektir. İnsanlar tarafından seçilen çeşitli yöntemler ele alınmıştır (Sonmaz, 2002).

Sonmaz'a göre (2002) bu yöntemlerin kullanımı aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

2.4.1. Iraksak düşünme

Gündelik yaşamdaki birçok problemlin cevaplarını bulmak için önemlidir. Temel olarak çok fazla doğru cevabı olan sorunların çözümü için kullanılabilir. Bireylerin düşünme ve problem çözme farklılığından meydana gelen bir düşünme çeşididir.

2.4.2. Yakınsak düşünme

Problemler önce parça parça ayrıştırılır. Sonrasında ise parçalanmış bu sorunlar tek tek irdelenir. Çalışma durumunda olabilecek soruna karar verilir. Temel mantık soruna yaklaşılmasıdır. Odak nokta asıl probleme çözüme getirmektir.

2.4.3. Beyin fırtınası

Birçok fikir ortaya atılır. Herkesin katılımı esastır. Verilen cevaplar sorgulanmaz alay edilmez. Süreç sonunda problemin çözümüyle alakalı ortak kararlar alınır. Akla gelen ilk cevaplar belirtilir. Asıl mesele çözümü kolaylaştırmaktır.

2.4.4. Yanal düşünme

Çözümleri değerlendirmek, çözümlerin oluşmasında bilimsel metotlar kullanmak gereklilik gösterir. Çözümler değerlendirilirken ya kabul görür ya da olumsuz sonucu ortaya çıkar. Üretici fikirlerin ortaya çıkması temel amaçtır. Sıradanlıktan sıyrılmak bu yöntemin esaslarındandır. Mantık dışı olan çözümleri elemek için faydalı bir yöntemdir.

2.4.5. Düşünceleri genişletmek ya da daraltmak

Üretilen çözümler çok fazla abartılabilir. Bu sonuçlar gereğinden daha büyük ya da küçük gösterilebilir. Bu durumlarda ne yapılabileceği düşünülür.

2.4.6. İlişkilendirme, karşılaştırma, birleştirme

Karşılaştırmada problemler ya da düşünceler çok daha derine inilerek incelenmektedir. Birleştirmede birden fazla kavram zorla birleştirilir. Alakası olmayan nesnelere bir araya getirilebilir. Bu yöntemde temel olan düşüncelerin farklılık göstermesidir. Birbirleriyle olan farklılıklarından dolayı düşünceyi geliştirebilmek temel esastır.

2.4.7. Kavramları kullanmak

Çözüme ulaştırılmak istenen problemin durumu soruyla başlar. Listeler haline getirilir. Önemi ise gündelik yaşamdaki problemlerin çözümü için kullanabilmektir.

2.5. Problem Çözme Yönteminin Hedefleri ve Özellikleri

Problem çözme yönteminin hedefleri ve özellikleri öğrencilere göre düzenlenmelidir. Problem çözme yönteminin özellikleri,

1. Öğrenciyi merkeze alır.
2. Öğrencilerde ilgiyi ve güdülenmeyi sağlar.
3. Öğrenmeyi çok daha etkin kılar.
4. Bilimsel basamaklamayı öğretir (Demirel, 2004: 78).

Problem çözmenin özellikleri ise aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

1. Öğrencilerde motivasyon artımını sağlar.
2. Öğrencilerde gerçek öğrenmeler sağlar.
3. Öğrencilerde güdülenmeyi sağlar.
4. Öğrencilere problemlerin çözümünde yol haritası çizmede yardımcı olur.
5. Öğrencilerde samimiyet duygusunu oluşturur.
6. Öğrencilerin işbirlikli çalışmasını sağlar (Saban, 2000:164-165).

2.6. Problem Türleri

Kolay olan ve kolay olmayan şeklinde kategoriye ayrılabilirler. Kolay ayrıştırılabilen problemler daha kolay çözülebilir. Problem çözüldürken bilgiye ulaşmak daha kolaydır.

Ulaşılabilecek bilgiler aşağıdaki gibi kategorilendirilebilir (Kalaycı, 2001).

1. İstenilen durumlar için bilgi,
2. Kişilerin yeteneğine uygun olan serbestlik,
3. İstenilen kaynakların niteliği,

Kolay ifade edilebilen problemlerin çözümü daha kolaydır. Problemler çözüldürken yol haritası belirlenmiştir. Nihai sonuca kesin olarak ulaşılabilir. Problem çözümünde ya evet ya hayır kesin olarak ifade edilebilir.

Kolay ifade edilemeyen problemlerin çözümü ise karmaşık ve zordur. Neyi nasıl yapmak gerektiği anlaşılamayabilir. Bu nedenle işler zor bir hale gelir. Problemin çözümünde belirsizlikler ve anlam daralması olduğu için kesinlik ifade etmez (Weisberg, 1993).

Problem durumlarının kaliteli ya da kalitesiz olmalarındaki etkenler aşağıdaki gibi yer almaktadır (Savaşır, 1997).

- İşbirliğinin önemi,
- Kararların doğruluğu,
- Zorluk,
- Amaç,
- Amaç için önermeler,
- Zihinsel durumların faydası,
- Yararlılık,
- Önlemler faaliyetler,
- Kitlelerin kapasitesi,
- Çözümün fazla olması

2.7. Problemlerin Sınıflandırılması

Problemler farklı boyutlarda düzenlenebilmektedir. Bütün problemlerin nedeni saptandıktan sonra çözüme giden yollar saptanabilmektedir. Bu problemleri türleri kapsamaları bilinmeden problemlerin çözüm aşamasına gelinmesi sağlanamamaktadır. Problemler bilinmeden saptanamadan sonuç kısmından hareket edilirse problemlerin tekrardan detaylı analiz edilmesi şart olacaktır.

Problemler ‘‘düzenlenmiş ve düzenlenmemiş problemler’’ olarak adlandırılmaktadır. Düzenlenmiş problemlerde bir cevap bulunmaktadır. Doğru yöntemlerle doğru cevabı bulmak kolaylaşır. Düzenlenmemiş problemlerde ise fazla cevaplar yer almaktadır. Detaylı bilgi gerektirir. Gündelik hayatta problemleri örnek gösterebiliriz.

Kalaycı (2001)’ya göre problemler ikiye ayrılmaktadır. Çok zor olan bu problemler beyin fırtınasına ihtiyaç vardır. Dama gibi zor olan oyunlar gibi. Problemleri çözebilen kişiler az bilgi ile çok çıkarım yapmaya çalışır. Kesin bir sonuç bulmak için de mantığı iyi kullanmak gerekir. Uygulama aşaması zorlayıcıdır.

Problemlere kolay ulaşılabilen, zor ulaşılabilen şeklinde de bakılabilir. Sosyolojik ve çevresel şartlara göre de çeşitlendirmek mümkündür. Daha kolay ulaşılabilen problemlerde çözümler, çok uğraş gerektirmez. Çözümü kolay olmayan problemlerde ise daha ciddi kararlar yer alır. Mantıksal açıdan uğraştırıcıdır. Gündelik hayattaki problemleri örnek verebiliriz.

Problemler aşağıdaki gibi sıralanmıştır (Güçlü, 2003):

1. Ertelenebilen problemler hâlihazırdaki isteklere veya krizlere karşı ertelenebilir tepkiler gerektiren problemler,
2. Karmaşık problemler,
3. Bir soruna yönelik çok yönlü yanıtlar verilebilen problemler.

Çok fazla problem bir araya getirilirse zorlaşır. Heppner ve Krauskopf (1997)e göre, problemde zorluk bazı ölçütlere bağılıdır. Nesnellik ve öznellik olarak ikiye ayrılır. Çevresel kaynaklı ise nesnel, kişisel ise öznel şeklinindedir. Zorluk düzeyleri değişkenlik gösterir. Bu şekilde kavrayıcılık daha ayırt edilmiş hale gelmektedir. Probleme karşı tepkiyi gösterebilme ihtiyacında problemi çözme süreci başlayabilir.

Globalleşen dünyada problemler sürekli artmaktadır. Gelişen toplumlar problem çözmeye daha yatkınken, gelişmekte olan ve gelişmemiş ülkeler problemlere hızlı çözümler üretememektedirler. Bunda eğitimin rolü çok büyüktür. Zaman, statüyü oluşturan farklar, çevre, aile ortamı gibi bir sürü neden sayılabilir. Yeteri kadar kaynak olması, sorunların belirlenebilmesi hedefe ulaşmada büyük etkendir. Problemin özelliği kadar sayısı da önemlidir. Uygun eğitim ortamları oluşturulduğu takdirde problem çözme becerilerinin de gelişiminden söz etmek doğru olacaktır (Korkmaz, 2009).

Üniversitelerde gündelik hayat ülkemizde ve dünyada yoğun bir korku ortamı oluşturmaktadır. Korkunun oluşmasında kaygılı ve stresli olmak neden gösterilebilir. Öğrenciler hem çevresel hem bireysel sorunlarla uğraşmak zorunda kalabilirler. Genç Yetişkinlik evresine geçişlerde büyük sıkıntılar ortaya çıkabilir. Kimlik ve rol karmaşası problemlerine rastlanılmaktadır. Öğrenciler kendilerini yetiştirirken kendi değerlerinin önemsenmesi ister. Kendi fikirlerini, duruşlarını, benliklerini yansıtmak isterler. Evrensel değerleri arayış içerisindeyler. "Bağımsızlık" ve "cinsel" kimlik onlar için çok önemlidir.

Kendi kendine yetebilen bireyler kendi kararları alırken özgürdürler. Özgüven sahibidirler. Bu durumda problem çözme becerisi için çok önemlidir (Özgüven,1992).

Tüm dünyada beden eğitiminin önemi artmaktadır. Hareketli yaşam önemli yere sahiptir. İnsanlara her zaman olumlu faydalar sağlamıştır. Fizyolojik olarak bedensel olarak birçok yararları vardır. Bu durum önem arz etmektedir. Çok yönlü gelişime katkı sağlamaktadır. Beden eğitimindeki yeri daha nitelikli öğrenciler yetiştirebilmek ve onları geliştirebilmektir. Öğretmenlerin yetiştirilmesinde gereklilik meydana getirmiştir (Temel,2002).

İnsan gelişimi çok boyutlu olarak ele alınmalıdır. Zamanımızın en önemli gerekliliklerinden birisi de budur. Problemler yerinde tespit edilebilmelidir. Bu da eğitimle mümkündür. Programlar ne kadar nitelikli olursa o kadar problem çözme becerileri de iyi olur. Bunları sağlamadaki görevli kişiler ise beden eğitimi öğretmenleridir.

Beden eğitimi öğretmenleri ne kadar etkili becerileri sahipse, sistem de o kadar gelişmişlik düzeyi sağlar. Öğrenciler problem çözümede rol model olarak öğretmenleri örnek alırlar. Beden eğitimi öğretmenlerinin deneyimleri yaşamışlıkları tecrübeleri ne kadar fazlaysa, aktarılma düzeyleri o kadar iyi niteliktedir. Problemlerinde açık anlaşılır sağlanması sistemde bir gereklilik unsurudur (Taylan,1990).

Üniversite öğrencilerini gündelik hayatlarında birçok problemlerle karşılaşmaktadır. Bunlar maddi, fizyolojik, gündelik ilişkiler, sosyal çevre, ailesel, ders ortamı, iş, akıl sağlığı, akademik personel ile olan problemler şeklinde detaylandırılabilir (Korkmaz,2009).

Spor yapan öğrencilerde ise bu sayılan problemlere ekstra problemler de ortaya çıkabilir.

Bu problemler aşağıda sıralanmıştır (Temel,2002).

- Okulda karşılaşılan problemler
- Medyada karşılaşılan problemler
- Ekonomiden kaynaklı problemler
- İş bulamama problemleri
- Etkinliklerin yetersizliği

- Sakatlıklar
- Arkadaş, aile, hoca ile yaşanan problemler

2.8. Problem Çözme Becerilerini Geliştirme

Shewchuck, Johnson ve Elliott (2000), kişilerin var olan ilişkilerinde ve gündelik hayatlarında ortaya çıkan problemlerin uyumunu sağlamak için meydana getirdikleri davranış bütünü olarak tanımlamaktadır. Bu yetenek kavrayış ve anlayışla bir bütündür. En uygun strateji, yöntem kullanılarak sonucu ulaşılmalıdır. Buna kısaca “muhakeme etme” de denebilir (Altun, 2005: 80).

Geliştirilebilen bir beceri olarak tanımlanabilir. Her bir birey uygunluğu olan durumlarda problem çözme becerilerini geliştirebilmektedir.

Problemler çözlürken;

1. Problem durumunu anlama
2. Problem durumunu belirleyebilme
3. Problem durumuna yönelik inceleme
4. Problem durumuyla baş edebilme
5. Kontrol edebilme gibi aşamalardan oluşturmuştur (Bransford ve Stein, 1984'ten aktaran: Bransford, Sherwood ve Sturdevant, 1984:3).

Morgan ve Williams (2007: 183), bilişsellik duygusallık sosyallik gerektiren alanlarda karmaşıklık içerisinde baş edebilmeyi gerektiren problem becerilerini aşağıda olduğu gibi incelemiştir.

2.8.1 Bilişsel Alanda Problem Çözme

Tablo 2.8.1 Bilişsel Alanda Problem Çözmenin Sınıflandırılması

Problemi Belirleme	Problemi Yapılandırma	Çözümü Yaratma	Çözümleri İyileştirme
Sistem düşüncesi	Bilinenleri tanımlama	Fikirler yaratma	Ölçütleri belirleme
Bir problem belirleme	Bilinmeyenleri tanımlama	Ön bilgileri uygulama	Ölçütleri mevcut problemlere uygulama
Bir problem tanımlama	Bölgelere ayırma	Muhtemel çözümleri seçme	Çözümlerin sağlamlasını yapma
Önemli konuları belirleme	Enformasyon düzenleme	Çözümleri birleştirme	Çözüm uygulamalarını değerlendirme
Varsayımları belirleme	Proje ile uğraşma	Çözümleri yeniden kullanma	Çözümleri diğer problemlere genelleme
Eksik bilgiyi belirleme	Alt problemleri önceliklendirme	Uygulamayı planlama	Bağımsız değerlendirme yaptırma

2.8.2 Duyuşsal Alanda Problem Çözme

Tablo 2.8.2 Duyuşsal Alanda Problem Çözmenin Sınıflandırılması

Kendini Geliştirme	Duygusal Yönetim	Kendini Değerlendirme	Diğerlerini Değerlendirme
Olumlu bir tutum geliştirme	Duyguları belirleme	Kişisel değerler oluşturma	Ortak değerler oluşturma
Kişisel amaçları belirleme	Duyguları uygun şekilde ifade etme	Ahlak değerlerini oluşturma	Diğerlerine bağlılık
Açık fikirli olma	Diğerlerinin duyguları ile uğraşmak	Merak hissi oluşturma	Empati kurma
Kalıcılığı sağlama	Stresi yönetme	Kendine güven	Saygı gösterme
Memnuniyet yaratma	Geliştirme	İddialı olmak, kendi hakkını savunma	Diğerlerine hizmet etme
Merak	Cesaret	Kendine bağlılık	Farklılıkları takdir etme

2.8.3 Sosyal Alanda Problem Çözme

Tablo 2.8.3 Sosyal Alanda Problem Çözmenin Sınıflandırılması

İletişim	Etkileşime Davet	Bir Takımda Olmak	Bir Örgütte Olmak
Vücut dilini okuma	Diğerlerine ilgi gösterme	Amaç belirleme	Sorumluluğu üstlenme
Etkin dinleme	Başka sözcüklerle açıklama	Oy birliği sağlama	İddialı olmak, kendi hakkını savunma
Cevap verme	Diğerlerine yardım	Planlama	Belgeleme
Bir mesajı düzenleme	Olumlu sözlü ifadeler kullanma	İş birliği yapma	Kararları etkileme
Algıları kontrol etme	Yargılamayan olma	Uzlaşma	Kararları ve sonuçları iletişime sokma
Eksik bilgiyi belirleme	Alt problemleri önceliklendirme	Uygulamayı planlama	Bağımsız değerlendirme yaptırma

Problemleri çözme becerilerinde birçok fayda vardır. Bu faydalar aşağıda sıralanmıştır.

1. Problemler karşısında çözüm üretebilmek
2. Öngörü sahibi olmak
3. Pratik şekilde bilgiler üretebilmek
4. Çözümleri başarılı şekilde uygulayabilmek
5. Problemi çözerken dinamik bir yapıda hareketlilik gösterebilmek (Kenan, 1997'den aktaran: Sezgin, 2011).

2.9. Beden Eğitimi ve Sporda Problem Çözme Becerisi

Problemleri çözmeye bireylerin kendilerine uygun olan metotları kullanmaları gerekir. Problem çözme yaşamın her alanında olacaktır. Kolay vaziyetten zorlu olan yönlerde doğru hareket edilmelidir. Bireyleri doğrulara götüren vermiş oldukları kararlardır. Bu aksi yönde de olabilir. Nihayetinde her iki şekilde de sonuç alınmış olunur. (Konter, 1997). Her bir bireyin problem çözerken kullanmış olduğu yöntemler ve teknikler farklıları beraberinde getirir (Şahin ve ark, 1993).

Problem çözüme becerilerinde başarılı olamayanlarda gözlenen davranışlardan bazıları depresyon, kendinden nefret etme, kendi içinde çatışan, intihara meyilli durumlar görülmüştür (Pakaslahti, 2002). Problem çözüme becerilerinde yetkin olan kişilerde ise sosyal ilişkilerin daha olumlu olduğu, kişilerin daha başarılı, üst düzeylerde davranış gösterdikleri saptanmıştır (Şahin ve ark, 1993).

Sporcuların hayatlarında problem çözüme önem arz etmektedir. Sporcuların başarısı takım başarısıyla doğru orantılıdır. Birbirleriyle olan koordinasyonları işbirlikleri önemlidir. Performanstan ziyade branşındaki beceriyi doğru yansıtmaya özelliği ön plana çıkmaktadır. Bu maksimum düzeyde olduğu zaman başarı elde edilir. Başarılı olmanın altın kurallarından biri de problemleri doğru çözebilme becerisine sahip olmakla mümkündür (Konter, 1997).

2.10. Problem Çözme ve Sporcu İlişkisi

Kişilerin gündelik hayatlarındaki karşılaştıkları sorun durumlarında, etkili bir şekilde baş edebildiği süreç problem çözüme sürecini kapsar. Baş edebilme durumlarında kişi kendi çözüm yollarını dener (D'Zurilla,1990).

Karşılaşılan sorunlarda zorluk dereceleri farklıdır. Bu çözümler için beyin fırtınası yapılması gerekir. Sorunun çözümünde bilgi toplamak önemli bir yere sahiptir. Gereken ipuçlarıyla kısa sürede çözüme ulaşılabilir. Bireylerin başarısı problemi çözüme becerileriyle doğru orantılıdır (Ağır, 2007).

İnsan yaşamında problem her zaman var olacaktır. Problemleri çözmeden önce neyi, nasıl yapmak gerektiğini bilmek, sorunları analiz etmek çok önemlidir. Problemlerde karşılan sorunlar, bu şekilde kolaylık kazanabilir. Basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru ilerlemek etkin bir yol olacaktır. Bu sorunlarda çoğu zaman düşünme veya yetenekler de çözüme giden yolda etkili bir neden olabilir. Sporcularda da değerler davranışlar ahlaki durumlar önemlidir. Sporcuların yetenekleri problem çözmek için yeterli olabilir. Müsabaka sırasında rakip oyuncunun neler yapabileceği öngörmek büyük fayda sağlar. Kendilerini buna göre ayarlayıp uygun tedbirleri almazlar. Sporda verimlilik düzeyi hakkında birçok faktörden söz edilmektedir (Gülşen, 2008).

Sporcularda psikoloji ve performans birbirini önemli derecede etkiler. Sporcu için antrenmanın çokluğu kondisyonunun maksimum seviyede olması sporcu için yeterli olmayabilir. Problem durumunda doğru kararı uygulayabilen, bu kararlar doğrultusunda kısa süre içinde başarıya ulaşması yeterli olacaktır. Bunun artısı daha fazla olacaktır. Sporcuların problem çözme becerisi başarıya giden büyük bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Birçok araştırmada sporcuların sahip olduğu kişilik özellikler problem çözme becerisi üzerinde olumluluk göstermiştir. Bu özellikler arasında özerk yapıya sahip olmak, atılganlık, lider olma vasfı, cesaretlilik, aktiflik, dinamik olma, özgüvene sahip olma gibi özellikler yer almaktadır (Saygılı, 2000).

Tehlike halindeki antrenmanlar cesareti, iletişimi güçlendirmektedir. Sporcuların saldırganlık özelliklerini spor yoluyla uygun düzeyde boşalttığından söz edilebilir. Sporcuların antrenörleri ile olan ilişkilerinde sosyallik üst seviyeye ulaşabilir. Sporsal faaliyetler karakter gelişiminde de önemli rol oynamaktadır. Disiplinize edici bir yönü bulunmaktadır. İşbirlikli çözüm için etkilidir. Özgüven artışı sağlanır. Mücadeleci ruh gelişir (Başer, 1986).

Spor kişiliğe her zaman olumlu etki sağlar. Zararlı alışkanlıklardan uzak tutar. Örneğin sigaradan ve alkol kullanımından uzak tutmak gibi. Özgüveni yüksek, liderlik özelliği artmış, üretici düşünen, dinamik bir yapıya kavuşmada problem çözme becerilerinin etkisi oldukça yüksektir.

2.11. Problem Çözme ile İlgili Türkiye’de Yapılan Araştırmalar

Genç ve Kalafat (2007), yapmış oldukları çalışmalarda problem çözme becerileri için öğrenim gören öğretmenlik adaylarında, sınıf çeşitlerine göre anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Hatay Polat (2008)’ın çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının problem çözme becerileri, cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Kadın öğrencilerde bu fark daha belirgindir. Kadın öğrencilerde fark yüksektir.

Karabulut, Kuru ve Pulur (2009)'a göre yapılan çalışmada beden eğitimi ve spor bölümü okuyan öğrencilerde problem çözme becerileri orta seviyededir. Cinsiyete ve brana göre anlamlı farklılık bulunmaktadır.

Dönmez (2010), yapmış olduğu çalışmada beden eğitimi ve spor öğrencilerinin problemi çözümedeki beceri yetenekleri düşük seviyede ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Erkek öğrencilerde anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Zeytun (2010), yapmış olduğu problem çözme becerileri çalışmasında öğretmenlik bölümü öğrencilerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulamamıştır. Üreticilik açısından problem çözme becerileri pozitiflik düzeyi göstermiştir.

Düzgün (2011), yapmış olduğu çalışmada fen ve teknoloji öğrencilerinin problem çözme becerilerini incelemiştir. Düşünme stilleriyle olan ilişkide pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yaş ile herhangi bir anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır.

Yıldız'ın (2003) araştırmasında, ebeveynlerin problem çözme becerilerinin etkili olup olmadığı incelenmiştir. Bu çalışmada ebeveynlerin problem çözme becerilerinin etkili olduğu görülmektedir.

Kandemir (2006) yapmış olduğu çalışmada problem çözme becerilerinin yaratıcılık eğitimiyle olan ilişkisini ele almıştır. Tutum davranış çoklu düşünme becerileri problem çözümede etkilidir sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlik bölümü öğrencileri çoklu düşünme metotlarını problem çözerken kullanmışlardır.

Germi (2006) çalışmasında gençlik ve spor genel müdürlüğünde çalışan yöneticilerin problem çözme becerileri araştırılmıştır. Spor yöneticileri yüksek seviyede problem çözme becerilerine sahiptir sonucu ortaya çıkmıştır. Merkezi ve taşrada çalışan yöneticiler arasında problem çözme becerilerinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Eves (2008) yaptığı çalışmada, okul yöneticilerinin problem çözme yetenekleriyle, işteki mutluluk düzeyi arasındaki ilişkiyi pozitif bir şekilde anlamlıdır şeklinde bulmuştur.

Kurt (2009) yapmış olduğu çalışmada Milli Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında çalışan okul yöneticilerinin problem çözme becerilerini ele almıştır. Sorunları

hissedebilme sorunları tanıyabilme ekstra seçenek belirleyebilme gibi aşamalarda yeterlilik sağladıklarını tespit etmiştir.

2.12. Problem Çözme ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Leithwood ve Stager (1989), yapmış oldukları çalışmada tecrübeli ve tecrübesiz okulda çalışan müdürlerin problem çözme becerilerini incelemiştir. Bu araştırma doğrultusunda tecrübeli olan müdürler problem çözme süreçlerini daha kolay düzenlemişlerdir. Problemlerin ana kaynağını ele alarak aktif şekilde problemleri çözdükleri sonucuna ulaşmıştır.

D’Zurilla, Olivares ve Kant (1998), yapmış olduğu araştırmada problemler çözümlenirken yaşta ve cinsiyette anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır. Kişilerin yaşı ilerledikçe problemleri çözme becerileri artmıştır.

Cooper’ın (2010) yapmış olduğu çalışmada okuldaki ders başarılarını artırıcı yöntemler ve teknikler üzerinde araştırmalar yapılmıştır. Ergenlik döneminde ortaya çıkan saldırgan tavırlar incelenerek değerlendirme yapılmıştır. Problem çözme becerilerinin, birtakım saldırgan davranışların iyileşmesinde önemli bir unsur olmadığı sonucu çıkmıştır.

Von Kampen (2004) yapmış olduğu araştırmada işyerlerinde çalışanların problem çözerken bilgi davranış kişisel özelliklerin problem çözmeye etkisini incelemiştir. Sosyal ilişkileri güçlü olan bireylerin problem çözme becerileri daha yüksektir sonucuna ulaşmıştır.

Robertson (1997) yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin özgüven yeteneklerini baz almıştır. Problem çözmede özgüvenin etkisi üzerinde durmuştur. Problem çözmede iletişimin öneminden de bahsetmiştir. Sosyal gruplarla olan iletişim önemlilik kazanmıştır. Özgüvenin problem çözme üzerinde etkililiğinden bahsetmiştir.

D’Zurilla ve Goldfried (1971) problem çözerken önemli olan en etkili yöntemi kullanabilmektir. Yapılan araştırmada en etkili yöntemin seçiminde içten gelen özelliklerin önemli olduğundan bahsetmiştir.

Mitchell'in (2001) yapmış olduğu araştırmada beden eğitimi öğretmenlerinin problem çözmeye çağdaş ve gelenekçi öğretilen yöntemlerin birbirine olan etkisi incelenmiştir. Çağdaş olan öğretim yöntemlerini kullanan öğretmenlerde anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Grawitch ve diğerleri (2003) yapmış oldukları araştırmada problem çözmeye becerilerinde özerkliğin yüksekliği ve düşükliğü hakkında incelemeler yapmışlardır. Özerkliğin yüksek olduğu bireyler özerkliği düşük olan bireylere göre problemleri çok daha kolay çözmüşlerdir sonucuna varılmıştır.

Ülkemizde yapılmış olan çalışmalarda problem çözmeye becerileriyle alakalı bulunan sonuçlarda düşünceyi geliştirici beceriler, yaratıcı düşünce, yüksek düzeyde farkına varma gibi becerilerin birbiriyle olan ilişkisi incelenmiştir ve bu sonuçlar birbiriyle anlamlılık göstermiştir.

Ülkemiz dışında yapılan araştırmalarda tecrübelerin problem çözmeye becerilerinde olumlu bir etkisi olduğu incelen ve yüksek düzeyde anlamlılık göstermiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini inceleyen bu araştırmanın modeli, tarama modeli şeklinde gerçekleştirilen betimsel bir çalışmadır.

Karasar'a (2016) göre tarama modelleri, büyük gruplara yer verilen evren içerisinde seçilen örneklem üzerinden yapılır. Geçmiş zaman diliminde, hala var olan bir durumu incelemeyi amaç edinir. Araştırmada incelenecek olan durum, kişi ya da nesne olduğu gibi tanımlanır.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma evrenini Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi 2020-2021 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 890 lisans öğrencisi oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören lisans öğrencilerinden Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon bölümlerinde okuyan, random yöntemle belirlenen 300 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler "Problem Çözme Becerileri Ölçeği" ve araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ile belirlenmiştir.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu (KBF)

Araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formundaki değişkenler; cinsiyet, yaş, spor dalı, spor yılı ve bölüm olarak belirlenmiştir.

3.3.2. Problem Çözme Envanteri (PÇE)

Bu araştırmada Heppner ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen “Problem Çözme Becerileri Envanteri” kullanılmıştır. Türkçeye uyarlanıp çevrilmesi Şahin, Şahin ve Heppner (1993) tarafından yapılmıştır.

Veri toplama için kullanılan Problem çözme envanteri, bu araştırmada 300 kişiye uygulanmıştır ve Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Araştırmada kullanılan Problem Çözme Envanterinin Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı 0,81 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada yapılan faktör analizi sonucunda KMO and Bartlett’s testi 0,78 olarak hesaplanmıştır.

Problem çözme envanterinde, bireylerin gerçekte olan problem çözme durumları esas alınmamıştır. Esas alınan, problem çözme becerilerini nasıl anladığı ve değerlendirdiğidir (Ferah, 2000).

Problem çözme envanterinde 6’lı likert tipi kullanılmıştır. Bu derecelendirmeler “Her zaman böyle davranırım”, “Çoğu zaman böyle davranırım”, “Sık sık böyle davranırım”, “Ara sıra böyle davranırım”, “Ender olarak böyle davranırım” ve “Hiçbir zaman böyle davranmam” şeklindedir.

Problem çözme ölçeği toplamda 35 maddeden oluşmaktadır. 6 tane alt faktör yer almaktadır.

Alt faktörde yer alan maddelerin dağılımı;

Aceleci Yaklaşım: madde 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30, 32, $\alpha = 0,78$,

Düşünen Yaklaşım: madde 18, 20, 31, 33, 35, $\alpha=0,76$,

Kaçıngan Yaklaşım: madde 1, 2, 3, 4, $\alpha = 0,74$,

Değerlendirici Yaklaşım: madde 6, 7, 8, $\alpha = 0,69$,

Kendine Güvenli Yaklaşım: madde 5, 11, 23, 24, 27, 28, 34, $\alpha = 0,64$,

Planlı Yaklaşım: madde 10, 12, 16,19, $\alpha = 0,59$ (Şahin, Şahin ve Heppner, 1993).

Puanlama esnasında madde 9, 22 ve 29 puanlama dışında kalır ve 32 madde üzerinden hesaplamalar yapılır. Madde 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30, 34 ters puanlanan maddelerdir. Bu maddeler puanlanırken 1=6, 5=2, 4=3, 3=4, 2=5 ve 6=1 şeklinde tersine çevrilir. Ölçekten alınan puanlar arttıkça bireyin sahip olduğu beceri seviyesi düşmektedir. Ölçekten alınan puanlar düştükçe bireyin sahip olduğu beceri seviyesi artmaktadır(Ferah, 2000, s.62,63).

Yapılan bu araştırmadaki alt faktörde yer alan maddelerin dağılımı;

Aceleci Yaklaşım: madde 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30, 32, $\alpha = 0,81$,

Düşünen Yaklaşım: madde 18, 20, 31, 33, 35, $\alpha=0,80$,

Kaçıngan Yaklaşım: madde 1, 2, 3, 4, $\alpha = 0,80$,

Değerlendirici Yaklaşım: madde 6, 7, 8, $\alpha = 0,80$,

Kendine Güvenli Yaklaşım: madde 5, 11, 23, 24, 27, 28, 34, $\alpha = 0,80$,

Planlı Yaklaşım: madde 10, 12, 16,19, $\alpha = 0,80$ olarak belirlenmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Problem Çözme Envanterinin uygulanabilmesi için Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığından gerekli izinler alınmıştır. Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 2020-2021 yılı bahar dönemi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Spor Yöneticiliği, Antrenörlük Eğitimi ve Rekreasyon bölümlerinde okuyan 300 öğrenci, araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Problem Çözme Envanteri pandemi sebebiyle online bir şekilde 28.04.2021 - 21.05.2021 tarihleri arasında uygulanmıştır. Uygulanan ölçekteki kişisel bilgi formu ve problem çözme envanterindeki gerekli açıklamalar sırasıyla yazılı olarak net bir şekilde ifade edilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler SPSS 22 programına girilerek istatistiksel analizleri yapılmıştır. Verilerin analizinde kişisel bilgiler için betimsel istatistik yöntemi olan frekans (f), yüzde (%) kullanılmıştır.

Puanlama esnasında madde 9, 22 ve 29 puanlama dışında kalmış ve 32 madde üzerinden hesaplamalar yapılmıştır. Problem zme envanterinde yer alan maddelerden 1, 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15, 17, 21, 25, 26, 30, 34.maddelerde ters puanlama yapılmıştır. Bu maddeler puanlanırken 1=6, 5=2, 4=3, 3=4, 2=5 ve 6=1 şeklinde tersine çevrilmiştir.

Araştırmada öncelikle verilerin dağılımı incelenmiştir. Çalışma grubundan elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek amacıyla Kolmogorov Smirnov testi uygulanmıştır. Kolmogorov Smirnov testinin sonucundan verilerin normal dağılmadığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle araştırmada non-parametrik testler kullanılmıştır.

Normal dağılım özelliği göstermeyen bir dağılımda iki bağımsız grup ortalamalarını karşılaştırmak amacıyla non-parametrik yöntem olan Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Parametrik olan bağımsız T-testinin karşılığıdır.

Normal dağılım göstermeyen gruplarda üç veya daha fazla sayıda grubun ortalamaları arasındaki farklılığın anlamlılığını test amacıyla kullanılan non-parametrik yöntem olan Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Parametrik olan One-Way ANOVA'nın karşılığıdır.

Problem zme Envanterinin güvenirliliği Cronbach's Alpha ile hesaplanmıştır. Problem zme Envanterinin faktör analizi KMO and Bartlett's ile hesaplanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerini ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmadan elde edilen bulgular bu bölümde sunulmuştur.

4.1. Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine Dair Bulgular

Tablo 4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet, Yaş, Spor Dalı, Spor Yılı ve Bölüme Göre Dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	142	47,3
Erkek	158	52,7
Yaş		
18-24 yaş	168	56,0
25 yaş ve üzeri	132	44,0
Spor Dalı		
Takım sporları	195	65,0
Bireysel sporlar	105	35,0
Spor Yılı		
1-3 yıl	46	15,3
4-6 yıl	101	33,7
7 yıl ve üzeri	153	51,0
Bölüm		
Beden eğitimi ve spor öğretmenliği	75	25,0
Antrenörlük eğitimi	75	25,0
Spor yöneticiliği	75	25,0
Rekreasyon	75	25,0
Toplam	300	100,0

Tablo 4.1. incelendiğinde öğrencilerin cinsiyetlere göre dağılımı verilmektedir. Araştırmaya katılan toplam 300 öğrencinin, 142'sinin (%47,3) kadın, 158'inin (%52,7) erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir.

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin yaşlara göre olan dağılımı verilmektedir. Araştırmaya katılan toplam 300 öğrencinin, 168'inin (%56) 18-24 yaş aralığı, 132'sinin de (%44) 25 yaş ve üzerinde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin ilgilendiği spor dalının hangi kategoride yer aldığına dağılımı verilmektedir. Araştırmaya katılan toplam 300 öğrencinin, 195'inin (%65) takım sporları, 105'inin (%35) bireysel sporlar kategorisinde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin kaç yıldır düzenli olarak spor yaptıklarının dağılımı verilmektedir. Araştırmaya katılan toplam 300 öğrencinin, 46'sının (%15,3) 1-3 yıl, 101'inin (%33,7) 4-6 yıl, 153'ünün (%51) 7 yıl ve üzerinde düzenli olarak spor yaptıkları görülmektedir.

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin hangi bölümde öğrenim gördüklerinin dağılımı verilmektedir. Araştırmaya katılan toplam 300 öğrencinin 75'inin (%25) beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde, 75'inin (%25) antrenörlük eğitimi bölümünde, 75'inin (%25) spor yöneticiliği bölümünde, 75'inin (%25) rekreasyon eğitimi bölümünde öğrenim gördüğü görülmektedir.

4.2. Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Cinsiyet, Yaş ve Spor Dalı Değişkenlerine Göre Mann Whitney U Testi Analizleri

4.2.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyete göre Mann Whitney U Testi analizi tablo 4.2.1.'de verilmiştir.

Tablo 4.2.1. Cinsiyete Göre Mann Whitney U Testi

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	P
ACELECI YAKLAŞIM	Kadın	142	149,78	21269,00	11116,000	-,136	,892
	Erkek	158	151,15	23881,00			
	Toplam	300					
DÜŞÜNEN YAKLAŞIM	Kadın	142	145,64	20680,50	10527,500	-,924	,355
	Erkek	158	154,87	24469,50			
	Toplam	300					
KAÇINGAN YAKLAŞIM	Kadın	142	151,66	21535,50	11053,500	-,220	,826
	Erkek	158	149,46	23614,50			
	Toplam	300					
DEĞERLENDİRİCİ YAKLAŞIM	Kadın	142	153,89	21852,00	10737,000	-,645	,519
	Erkek	158	147,46	23298,00			
	Toplam	300					
KENDİNE GÜVENLİ YAKLAŞIM	Kadın	142	148,31	21060,00	10907,000	-,416	,678
	Erkek	158	152,47	24090,00			
	Toplam	300					
PLANLI YAKLAŞIM	Kadın	142	145,19	20617,00	10464,000	-1,011	,312
	Erkek	158	155,27	24533,00			
	Toplam	300					

Tablo 4.2.1. incelendiğinde Cinsiyet değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$). Cinsiyet değişkenine göre problem çözme becerileri incelendiğinde, problem çözme becerilerinin alt boyutlarından olan planlı

yaklaşımında, erkekler en yüksek bulunmuştur(SO=155,27 erkek öğrenciler) (SO=145,19 kadın öğrenciler).

Yüksek bulunan diğer yaklaşım ise Değerlendirici yaklaşımdır. Değerlendirici yaklaşımda kadın öğrenciler daha yüksek bulunmuştur (SO=153,89 kadın öğrenciler) (SO=147,46 erkek öğrenciler).

4.2.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaşa Göre Mann Whitney U Testi

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaşa göre Mann Whitney U Testi analizi tablo 4.2.2.'de verilmiştir.

Tablo 4.2.2. Yaşa Göre Mann Whitney U Testi

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	P
ACELECİ YAKLAŞIM	18-24 yaş	168	162,62	27320,00	9052,000	-2,735	,006
	25 yaş ve üzeri	132	135,08	17830,00			
	Toplam	300					
DÜŞÜNEN YAKLAŞIM	18-24 yaş	168	162,67	27328,50	9043,500	-2,753	,006
	25 yaş ve üzeri	132	135,01	17821,50			
	Toplam	300					
KAÇINGAN YAKLAŞIM	18-24 yaş	168	163,09	27398,50	8973,500	-2,844	,004
	25 yaş ve üzeri	132	134,48	17751,50			
	Toplam	300					
DEĞERLENDİRİCİ YAKLAŞIM	18-24 yaş	168	163,74	27507,50	8864,500	-3,001	,003
	25 yaş ve üzeri	132	133,66	17642,50			
	Toplam	300					
KENDİNE GÜVENLİ YAKLAŞIM	18-24 yaş	168	167,46	28132,50	8239,500	-3,828	,000
	25 yaş ve üzeri	132	128,92	17017,50			
	Toplam	300					
PLANLI YAKLAŞIM	18-24 yaş	168	167,47	28135,50	8236,500	-3,846	,000
	25 yaş ve üzeri	132	128,90	17014,50			
	Toplam	300					

Tablo 4.2.2. incelendiğinde Yaş değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır ($p<0.05$). Anlamlı farklılıklar ortaya çıktığı problem çözme becerilerinin alt boyutları; aceleci yaklaşım ($U=9052,000,p<0.05$), 18-24 yaş ($SO=162,62$), 25 yaş ve üzerine göre ($SO=135,08$) daha yüksek bulunmuştur. Düşünen yaklaşım ($U=9043,500,p<0.05$), 18-24 yaş ($SO=162,67$),25 yaş ve üzerine göre ($SO=135,01$) daha yüksek bulunmuştur. Kaçıngan yaklaşım ($U=8973,500,p<0.05$), 18-24 yaş ($SO=163,09$),25 yaş ve üzerine göre ($SO=134,48$) daha yüksek bulunmuştur. Değerlendirici yaklaşım ($U=8864,500,p<0.05$), 18-24 yaş ($SO=163,74$),25 yaş ve üzerine göre ($SO=133,66$) daha yüksek bulunmuştur. Kendine güvenli yaklaşım ($U=8239,500,p<0.05$), 18-24 yaş ($SO=167,46$),25 yaş ve üzerine göre ($SO=128,92$) daha yüksek bulunmuştur. Planlı yaklaşım ($U=8236,500,p<0.05$). 18-24 yaş ($SO=167,47$),25 yaş ve üzerine göre ($SO=128,90$) daha yüksek bulunmuştur.

4.2.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Dalına Göre Mann Whitney U Testi

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin spor dalına göre Mann Whitney U Testi analizi tablo 4.2.3.'te verilmiştir.

Tablo 4.2.3. Spor Dalına Göre Mann Whitney U Testi

	Spor Dalı	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	P
ACELECI YAKLAŞIM	Takım sporları	195	148,71	28997,50	9887,500	-,489	,625
	Bireysel sporlar	105	153,83	16152,50			
	Toplam	300					
DÜŞÜNEN YAKLAŞIM	Takım sporları	195	153,01	29837,50	9747,500	-,687	,492
	Bireysel sporlar	105	145,83	15312,50			
	Toplam	300					
KAÇINGAN YAKLAŞIM	Takım sporları	195	150,70	29386,00	10199,000	-,054	,957
	Bireysel sporlar	105	150,13	15764,00			
	Toplam	300					
DEĞERLENDİRİCİ YAKLAŞIM	Takım sporları	195	152,66	29768,50	9816,500	-,591	,554
	Bireysel sporlar	105	146,49	15381,50			
	Toplam	300					
KENDİNE GÜVENLİ YAKLAŞIM	Takım sporları	195	149,60	29172,00	10062,000	-,245	,806
	Bireysel sporlar	105	152,17	15978,00			
	Toplam	300					
PLANLI YAKLAŞIM	Takım sporları	195	155,97	30415,00	9170,000	-1,498	,134
	Bireysel sporlar	105	140,33	14735,00			
	Toplam	300					

Tablo 4.2.3 incelendiğinde Spor dalı değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır ($p>0,05$). Spor dalı değişkenine göre problem çözme becerileri incelendiğinde, problem çözme becerilerinin alt boyutlarından olan planlı yaklaşımda, takım sporları en yüksek bulunmuştur (SO=155,97 takım sporları) (SO=140,33 bireysel sporlar).

Yüksek bulunan diğer yaklaşım ise Aceleci yaklaşımdır. Aceleci yaklaşımda bireysel sporlar daha yüksek bulunmuştur (SO=153,83 bireysel sporlar) (SO=148,71 takım sporları).

4.3. Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Bölüm ve Spor Yılı Değişkenlerine Göre Kruskal Wallis Testi Analizleri

4.3.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Bölümlerine Göre Kruskal Wallis Testi

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bölümlerine göre Kruskal Wallis analizi tablo 4.3.1.'de verilmiştir.

Tablo 4.3.1. Öğrencilerin Bölümlerine Göre Kruskal Wallis Analizi Sonuçları

	Bölüm	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
ACELECI YAKLAŞIM	Beden eğitimi ve spor öğretmenliği	75	140,15	21,370	3	,000
	Antrenörlük eğitimi	75	117,49			
	Spor yöneticiliği	75	172,01			
	Rekreasyon	75	172,35			
	Toplam	300				
DÜŞÜNEN YAKLAŞIM	Beden eğitimi ve spor öğretmenliği	75	128,52	8,399	3	,038
	Antrenörlük eğitimi	75	162,34			
	Spor yöneticiliği	75	146,59			
	Rekreasyon	75	164,55			
	Toplam	300				
KAÇINGAN YAKLAŞIM	Beden eğitimi ve spor öğretmenliği	75	121,04	17,082	3	,001
	Antrenörlük eğitimi	75	143,43			
	Spor yöneticiliği	75	161,05			
	Rekreasyon	75	176,47			
	Toplam	300				
DEĞERLENDİRİCİ YAKLAŞIM	Beden eğitimi ve spor öğretmenliği	75	136,25	5,165	3	,160
	Antrenörlük eğitimi	75	160,05			
	Spor yöneticiliği	75	142,70			
	Rekreasyon	75	163,01			
	Toplam	300				
KENDİNE GÜVENLİ YAKLAŞIM	Beden eğitimi ve spor öğretmenliği	75	120,83	21,359	3	,000
	Antrenörlük eğitimi	75	147,35			
	Spor yöneticiliği	75	148,14			
	Rekreasyon	75	185,68			
	Toplam	300				
PLANLI YAKLAŞIM	Beden eğitimi ve spor öğretmenliği	75	118,92	21,715	3	,000
	Antrenörlük eğitimi	75	142,90			
	Spor yöneticiliği	75	157,23			
	Rekreasyon	75	182,95			
	Toplam	300				

Tablo 4.3.1. incelendiğinde Öğrencilerin okudukları bölüme göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında, problem çözme becerilerinin alt boyutlarından olan Aceleci yaklaşımda ($\chi^2=21,370$, $p=.000$; $p <.05$), rekreasyon bölümünde okuyan öğrencilerin, antrenörlük eğitimi bölümünde okuyan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Düşünen yaklaşımda ($\chi^2=8,399$, $p=.038$; $p <.05$), rekreasyon bölümünde okuyan öğrencilerin, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Kaçıngan yaklaşımda ($\chi^2=17,082$, $p=.001$; $p <.05$), rekreasyon bölümünde okuyan öğrencilerin, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Kendine güvenli yaklaşımda ($\chi^2=21,359$, $p=.000$; $p <.05$), rekreasyon bölümünde okuyan öğrencilerin, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Planlı yaklaşımda ($\chi^2=21,715$, $p=.000$; $p <.05$), rekreasyon bölümünde okuyan öğrencilerin, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Değerlendirici yaklaşımda ise ($\chi^2=5,165$, $p=.160$; $p >.05$), anlamlı farklılık bulunmamıştır.

4.3.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yılına Göre Kruskal Wallis Testi

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin spor yılına göre Kruskal Wallis analizi tablo 4.3.2.'de verilmiştir.

Tablo 4.3.2 Öğrencilerin Spor Yılına Göre Kruskal Wallis Analizi Sonuçları

	Spor Yılı	n	Sıra Ortalaması	X ²	sd	p
ACELECİ YAKLAŞIM	1-3 yıl	46	167,99	7,471	2	,024
	4-6 yıl	101	162,66			
	7 yıl ve üzeri	153	137,21			
	Toplam	300				
DÜŞÜNEN YAKLAŞIM	1-3 yıl	46	161,39	1,726	2	,422
	4-6 yıl	101	154,72			
	7 yıl ve üzeri	153	144,44			
	Toplam	300				
KAÇINGAN YAKLAŞIM	1-3 yıl	46	157,20	2,682	2	,262
	4-6 yıl	101	159,54			
	7 yıl ve üzeri	153	142,52			
	Toplam	300				
DEĞERLENDİRİCİ YAKLAŞIM	1-3 yıl	46	157,77	2,020	2	,364
	4-6 yıl	101	140,68			
	7 yıl ve üzeri	153	154,80			
	Toplam	300				
KENDİNE GÜVENLİ YAKLAŞIM	1-3 yıl	46	163,38	6,885	2	,032
	4-6 yıl	101	164,10			
	7 yıl ve üzeri	153	137,65			
	Toplam	300				
PLANLI YAKLAŞIM	1-3 yıl	46	160,00	4,127	2	,127
	4-6 yıl	101	161,18			
	7 yıl ve üzeri	153	140,59			
	Toplam	300				

Tablo 4.3.2. incelendiğinde öğrencilerin kaç yıldır düzenli olarak spor yaptıklarına göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında, problem çözme becerilerinin alt

boyutlarından olan Aceleci yaklaşımda ($\chi^2 = 7,471$, $p = ,024$; $p < .05$), 1-3 yıl arası düzenli spor yapan öğrencilerin, 7 yıl ve üzeri düzenli spor yapan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Kendine güvenli yaklaşımda ($\chi^2 = 6,885$, $p = .032$; $p < .05$), 4-6 yıl arası düzenli spor yapan öğrencilerin, 7 yıl ve üzeri düzenli spor yapan öğrencilere göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Düşünen yaklaşımda ($\chi^2 = 1,726$, $p = .422$; $p > .05$), kaçınan yaklaşımda ($\chi^2 = 2,682$, $p = .262$; $p > .05$), değerlendirici yaklaşımda ($\chi^2 = 2,020$, $p = .364$; $p > .05$), planlı yaklaşımda ($\chi^2 = 4,127$, $p = .127$; $p > .05$), anlamlı farklılık bulunmamıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerinin incelenmesi amaçlanan bu çalışmada elde edilen bulgular yorumlanmış ve tartışılmıştır. Elde edilen bulgularla ilgili literatür araştırması yapılmıştır. Problem çözme becerileri ve alt boyutlarıyla ilgili; cinsiyet, yaş, bölüm değişkeni bulgularıyla desteklenmiştir. İncelenen literatürde problem çözme becerileri ve alt boyutlarıyla ilgili; öğrencilerin ilgilenmiş olduğu spor dalı değişkeninde ve öğrencilerin düzenli olarak yapmış olduğu spor yılı değişkeninde bulgulara rastlanmamıştır.

Araştırmamızda cinsiyet değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Heppner ve ark (1983) yapmış oldukları çalışmada, cinsiyet değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar tespit etmemişlerdir. Öztürk ve ark (2000), beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin problem çözme becerilerini incelemişler, çalışmada cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar tespit etmemişlerdir. Taylan (1990) üniversitede öğrenim gören öğrencilerle yapmış olduğu çalışmada, cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Vatansever ve Özen (2017), branşı tenis olan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin, cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Hoxha (2011), Arnavutluk'ta ve Türkiye'de öğrenim gören üniversite öğrencilerinin, cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir.

Heppner ve diğerleri (1983), Taylan (1990), Çam (1997), Basmacı (1998), Tümkaya ve Oflazoğlu (2000), Saygılı (2000), Tanrıkulu (2002), Sonmaz (2002), Pehlivan ve Konukman (2004), Izgar ve diğerleri (2004), Akandere ve diğerleri (2005), Özen ve Çelebi (2006), Gültekin (2006), Çilingir (2006), Güler (2006) ve Arın (2006) yapmış oldukları

çalışmalarda cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Yapılan bu çalışmalar araştırmamızın sonuçlarına benzer çalışmalardır.

Karabulut (2009) yapmış olduğu çalışmada “değerlendirici yaklaşım” alt boyutunda kadınlarda “kendine güvenli yaklaşım” alt boyutunda erkeklerde anlamlılık elde etmiştir. İnce ve Şen (2006) yapmış olduğu araştırmada Adana ilinde basketbol oynayan sporcuların cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmiştir. Türkçapar (2007) beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerle yaptığı çalışmada cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmiştir.

Heppner ve diğerleri (1982), Brems ve Johnson (1988), Katkat (2001), Akaydın (2002), Korkut (2002), Ülger (2003), Sahin ve Özbay (2003), Katkat (2003), Düzakın (2004), Onursal (2004), Öztürk ve diğerleri (2005), Germi ve Sunay (2006) yapmış oldukları araştırmalarda cinsiyet değişkeniyle problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Yapılan bu çalışmalar araştırmamızın sonuçlarının aksine olan çalışmalardır.

Öğrencilerin okudukları bölüme göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında, problem çözme becerilerinin alt boyutlarından olan aceleci yaklaşımda, düşünen yaklaşımda, kaçınan yaklaşımda, kendine güvenli yaklaşımda ve planlı yaklaşımda anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Çağlayan (2007), spor bilimleri öğrencilerinin problem çözme becerilerini incelemiş, bu çalışmada bölüm değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Türkçapar (2009), beden eğitimi ve spor yüksekokulundaki öğrencilerin problem çözme becerileri ve eğitim fakültesi öğrencilerinin strese karşı problem çözme becerilerini incelemiş, araştırma sonunda ise, bölüm değişkeni ile problem çözme arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir.

Yurttaş (2001), öğrencilerin bölüm değişkeni ile problem çözme arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Pehlivan ve Konukman (2004), öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmenleriyle farklı branşlardaki öğretmenlerin bölüm değişkeni ile problem çözme arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Bayrak ve ark (2015), öğrenim gören beden eğitimi spor öğretmenliği ile sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin, bölüm değişkeni ile

problem çözüme arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Yapılan bu çalışmalar araştırmamızın sonuçlarının aksine olan çalışmalardır.

Arslan (2001) araştırmasında bölüm değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık olduğunu tespit etmiştir. Aksan (2006) Saracaloğlu, Serin ve Bozkurt (2001)'un, çalışmalarında bölüm değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık olduğunu tespit etmişlerdir. Yapılan bu çalışmalar araştırmamızın sonuçlarına benzer çalışmalardır.

Yaş değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır.

Anlamlı farklılıklar ortaya çıktığı problem çözme becerilerinin alt boyutları; aceleci yaklaşım, düşünen yaklaşım, kaçınan yaklaşım, değerlendirici yaklaşım, kendine güvenli yaklaşım ve planlı yaklaşımdır.

D'Zurilla, Maydeu-Olivares ve Kant (1998) tarafından (Akt: Koç, Terzi ve Gül, 2015); Korkut (2002), Albayrak (2002), Güler (2006), Dalkılıç (2006), Akın (2007). Kösterelioğlu (2007), Adagide (2008), Nacar ve Tümkaya (2011), Altun(2003), Koşgeroğlu, Yıldırım ve Bahar(2005), Çam ve Tümkaya(2006), yapılan çalışmalarda yaş değişkeni ile problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılık olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca Ulupınar (1997), Kanbay ve Bozok (2004), Bezci (2010) yapmış oldukları çalışmalarda yaş ilerledikçe problem çözme becerilerinde artış meydana geldiğini tespit etmişlerdir. Yapılan bu çalışmalar araştırmamızın sonuçlarına benzer çalışmalardır.

Tanrikulu (2002), Güçlü (2003), Kaya (2005), Arın (2006), Tekin ve Tasgın (2006) yapmış oldukları çalışmalarda yaş ilerledikçe problem çözme becerilerinde artış meydana gelmediğini tespit etmişlerdir. Kat (2009) yapmış olduğu araştırmada yaş değişkeni ile problem çözme arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Çağlayan (2007) yapmış olduğu araştırmada yaş değişkeni ile problem çözme arasında anlamlı farklılık tespit etmemiştir. Yapılan bu çalışmalar araştırmamızın sonuçlarının aksine olan çalışmalardır.

Spor dalı değişkenine göre problem çözme becerileri arasında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır.

Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerinin inlenmesi adlı araştırmamızda öğrencilerin ilgilenmiş olduğu spor dalı değişkeninde anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan literatür araştırmasında çalışmamızla ilgili öğrencilerin ilgilenmiş olduğu spor dalı değişkenine ait herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Bunun nedeni ise araştırmacı tarafından düzenlenen kişisel bilgi formundaki, öğrencilerin ilgilenmiş olduğu spor dalı değişkeninin; takım sporları ve bireysel sporlar olarak genellenmesi, düşünülmektedir.

Öğrencilerin kaç yıldır düzenli olarak spor yaptıklarına göre problem çözme becerileri karşılaştırıldığında, problem çözme becerilerinin alt boyutlarından olan aceleci yaklaşımda, kendine güvenli yaklaşımda anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin problem çözme becerilerinin inlenmesi adlı araştırmamızda öğrencilerin düzenli olarak yapmış olduğu spor yılı değişkeninde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yapılan literatür araştırmasında çalışmamızla ilgili öğrencilerin düzenli olarak yapmış olduğu spor yılı değişkenine ait herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

5.2. Sonuç

1. Spor Bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin, cinsiyetlerinin problem çözme becerisine etkisine yoktur.
2. Spor Bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin, ilgilenmiş oldukları spor dalının problem çözme becerisine etkisine yoktur.
3. Spor Bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaşları, problem çözme becerisini etkilemektedir.
4. Spor Bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin okudukları bölümler, problem çözme becerisini etkilemektedir.
5. Spor Bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin düzenli olarak yapmış oldukları spor yılları, problem çözme becerisini etkilemektedir.
6. 25 yaş ve üzeri olan öğrencilerin 18-24 yaş arasında olan öğrencilere göre problem çözme becerileri daha yüksektir.

7. 7 yıl ve üzerinde aktif spor yapan öğrenciler 1-3 yıl ve 4-6 yıl aktif spor yapan öğrencilere göre problem çözme becerileri daha yüksektir.
8. Bölümler arasında problem çözme becerisine en yüksek sahip olan bölüm beden eğitimi ve spor öğretmenliğidir.
9. Spor bilimleri fakültesi öğrencileri orta düzeyde problem çözme becerisine sahiptir.

5.3. Öneriler

1. Üniversitelerde problem çözme becerileri üzerine eğitimler zenginleştirilmelidir.
2. Eğitim ortamlarında problem çözme gelişimini sağlayıcı etkinliklere yer verilmelidir.
3. Problem çözme becerileri küçük yaşlarda daha etkin sağlanabilir. Bu konuda aileler kendilerini geliştirerek bilinçlenmelidir.
4. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerine, antrenörlere, spor yöneticilerine, problem çözme becerileri hakkında eğitimler verilmelidir.
5. Bu konuyla ilgili daha çok araştırma planlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2003). *Aktif öğrenme*. İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Adagide, S. (2008). 15-49 Yaş Grubu Kadınların Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Ağır, M. (2007). Üniversite öğrencilerinin bilişsel çarpıtma düzeyleri ile problem çözme becerileri ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Akandere, M., Arslan, F., Boyalı, E. ve Kaya, E. (2005). Üniversitede Öğrenim Gören Spor Yapan ve Spor Yapmayan Gençlerin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. 4. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 10-11 Haziran. As Kültür Merkezi, Bursa.
- Akay, H. (2006). Problem kurma yaklaşımı ile yapılan matematik öğretiminin öğrencilerin akademik başarısı, problem çözme becerisi ve yaratıcılığı üzerindeki etkisinin incelenmesi. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Akaydın, F. S. (2002). Üniversite Öğrencilerinin Problem Alanları, Problemlilik Düzeyleri, Problem Çözme Becerileri ve Yardım Arama Davranışları Arasındaki İliksinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Trabzon.
- Akın, A. (2007). Akademik Kontrol Odağı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 34(3), 9-17.
- Aksan, N. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Epistemolojik İnançları ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.
- Altınok, S. (2015). *Sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin problem çözme becerilerinin ölçülmesi: Yalova örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova.
- Altun, İ. (2003). The Perceived Problem Solving Ability and Values Of Student Nurses and Midwives. Nurse Education Today 23(8): 575-584.
- Altun, M. (2005). *İlköğretim İkinci Kademedede (6,7 ve 8. Sınıflarda) Matematik Öğretimi (4. Baskı)*. Bursa: Aktüel Yay.
- Arın, A. (2006). Lise Yöneticilerinin Öğretim Liderliği Davranışları İle Kullandıkları Karar Verme Stratejileri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki Düzeyi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eskişehir.

- Arslan Ç. (2001). Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Selçuk Üniversitesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.
- Basmacı, S. (1998). Üniversite öğrencilerinin problem çözme becerilerini algılamalarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Başer, E.(1986). Uygulamalı Spor Psikolojisi. Ankara. Bağırhan Yayınevi.
- Bayrak, E., İnan H.,Kartal M, (2015). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmen adayları ile sınıf öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin incelenmesi. Sosyal Bilimler Dergisi, 2(5), 308-317.
- Bezci, Ş. (2010). Taekwondo Antrenörlerinin Stresle Başa Çıkma Ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Doktora Tezi. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü/ Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bilen, M. (1996). *Plandan uygulamaya öğretim*. Ankara: Aydan Yayınları.
- Bingham, A.(1998). *Çocuklarda problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi*. Oğuzhan AF (Çev). İstanbul: M.E. Basımevi
- Bransford, J.D., Sherwood, R.D. & Sturdevant, T.(1984). Teaching Thinking and Problem Solving.
- Brems, C. and Johnson, M. E. (1988). Problem Solving Appraisal and Coping Style: The Influence of Sex-Role Orientation and Gender. The Journal of Psychology. 123 (2), 187-194.
- Chi, MT.and Glaser,R.(1985). Problem solving skill. human abilities: an information-processing approach.San Francisco: W. H. Freeman and Co.
- Chris, J.G. and Leith, L.M. (2006). Aggressive behavior in professional ice hockey a cross-cultural comparison of north american and european Bbrn NHL players. Department of Exercise Sciences, University of Toronto, Toronto.
- Cooper, J. O. (2010). Aggression and rational problem solving skills of early adolescence, (Capella University 2010), *Dissertation Abstracts International*.
- Çağlayan, H.S. (2007). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin öğrenme biçimleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çam, S. (1997). Öğretmenlik Formasyon Eğitimi Programının Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerisi Algılarına Etkisi. Çukurova Üniversitesi Eğitimi Fakültesi Dergisi. 15 (2), 56-61.

- Çam, S. & Tümkaya, S. (2006). Üniversite ğrencilerinde Kişilerarası Problem Çözme. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15(2), 119-132.
- Çoban, B. ve nveren, A. (2007). Beden eğitimi ve spor ğretimi. Ankara, Nobel Yayıncılık.
- Dalkılıç, M. (2006). Lise ğrencilerinin Ana-Baba ve Ergen İlişkilerinde Algıladıkları Problem Çözme ve İletişim Becerilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Demirel, . (2004). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme – ğretme Sanatı, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 7. Baskı.
- Dönmez, K.H. (2010). Beden eğitimi ve spor ğretmenliği bölümü ğrencilerinin (1., 2., 3., ve 4. sınıf) sosyal öz yeterlikleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Düzakın, S. (2004). Lise ğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Bazı Değişkenler Açıısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bilim Dalı, Ankara.
- Düzgün, Z. (2011). Fen ve teknoloji ğretmenlerinin düşünme stilleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- D' Zurilla, T. J. and Goldfried, M. R. (1971). Problem solving and behaviour modification. *Journal of Abnormal Psychology*, 18, 407–426.
- D' Zurilla, T. J., Olivares, A. M. & Kant, G.L. (1998). Age and gender differences in social problem-solving ability. *Personality and Individual Differences*. 25, 241- 252.
- D' Zurilla, T.J. and Nezu, M.(1990). Development and Preliminary Evaluation of The Social Problem Solving. *Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology*; 156-163.
- D' Zurilla, T. J. & Nezu, A. M. & Maydeu-Olivares, A. (2004). Social Problem Solving: Theory and Assessment.
- Efe, M.,Öztürk,F.ve Koparan. Ő. (2008). Boks antrenör adaylarının problem çözme becerisi ve atılganlık düzeylerinin tespiti. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(2), 447-459.
- Evans, J. R. (1991). Creative thinking: In the decision and managemet sciences. Ohio: Sought-Western Publishing Company
- Eves, S. (2008). Okul yöneticilerinin iş doyumları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Tokat.
- Ferah, D. (2000). Kara harp okulu ğrencilerinin problem çözme becerilerini algılamalarının ve problem çözme yaklaşım biçimlerinin cinsiyet, sınıf, akademik başarı ve liderlik

yapma açısından incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

Fidan, N. (1985). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Genç, Z.S., & Kalafat, T. (2007). Öğretmen adaylarının demokratik tutumları ile problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (22), 10-22.

Germi, H. (2006). Gençlik ve spor genel Müdürlüğü'nde görev yapan spor yöneticilerinin problem çözme becerilerinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Grawitch, M.J., Munz, D.C. and Eliot, E.K. (2003). Promoting creativity in temporary problem-solving groups: *The effect of positive mood and autonomy in problem solving definition on idea-generating performance—group dynamics-theory research and practise*, 7(3): 200–213.

Güçlü, N. (2003). Lise Müdürlerinin Problem Çözme Becerileri. *Milli Eğitim*; s.277–300.

Güler, A. (2006). ilköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı, İstanbul.

Gülşen, D.(2008). Farklı Lig Düzeyinde Oynayan Futbolcuların Oynadıkları Mevkilere, Öğrenim Durumu ve Spor Yaşlarına Göre Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans. Adana: Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Gültekin, A. (2006). Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.

Hatay Polat, R. (2008). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin bazı sosyo demografik özellikleri ve düşünme ihtiyacına göre problem çözme becerilerinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Heppner, P.P. (1978). A review of the problem solving literature and it is relationship to the counseling process. *Journal of Counselling Psychology*, 25, 366-375.

Heppner, P. P. and Baker, C. E. (1997). Applications of the problem solving inventory. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 29, 229–241.

Heppner, P. and Krauskopf, K.J. (1997). An Information Processing Approach to Personal Problem Solving. *The Conseling Psychologists*.371–447.

Heppner, PP.and Petersen, CH. (1982). The development and implications of a personal problem solving inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 29, 66-79.

- Heppner, PP., Reeder BL., Larson, LM. (1983). Cognitive variables associated with personal problemsolving appraisal: implications of counseling. *Journal of Counseling Psychology*, 30(6), 537-545.
- Hoxha, G. (2011). Arnavutluk ve Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin kişiler arası ilişki ile problem çözme becerilerinin karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Izgar, H., Güreş, M. (2004). Önder Davranışların Problem Çözme Becerisine Etkisi. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz. İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- İnce G, Şen C. (2006). Adana ilinde deplasmanlı ligde basketbol oynayan sporcuların problem çözme becerilerinin belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 4(1), 5–10.
- Kalaycı, N. (2001). Sosyal bilgilerde problem çözme ve uygulamalar. Ankara, Gazi Kitabevi, s. 16- 41.
- Kanbay, A. & Bozok, D. (2004). Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde Çalışan Hemşirelerin Problem Çözme Becerilerinin Değerlendirilmesi. III. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi; 29-30 Nisan 2004, Edirne.
- Kandemir, M. A. (2006). OFMA matematik eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcılık eğitimi hakkındaki görüşleri ve yaratıcı problem çözme becerilerinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Karabulut, E.O. (2009). *Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin problem çözme becerileri ile kişilik özelliklerinin bazı değişkenler bakımından belirlenmesi ve karşılaştırılması (ahi evran üniversitesi ve gazi üniversitesi örneği)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karabulut, E.O., Kuru, E. (2009). Ahi evran üniversitesi beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin problem çözme becerileri ile kişilik özelliklerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (3), 119-127.
- Karabulut, E., O., Kuru, E. & Pular, A. (2009). Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Ahi Evran Ve Gazi Üniversiteleri Örneği). *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 3 (3), 272-279.
- Karasar, N. (2016). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Katkat, D. (2001). Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.

- Katkat, D. (2003). Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerilerinin Cinsiyetler ve Alanlar Bakımından Karşılaştırılması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 8 (3), 11-18.
- Kat, H. (2009). *Bireysel sporcularla takım sporcularının stres düzeyleri ve problem çözme becerilerinin karşılaştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Kaya, E. (2005). Hemşirelerin Problem Çözme Becerilerinin ve Etkileyen Bazı Faktörlerin Belirlenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Programı, Sivas.
- Kaya, T.G. (2015). *Epistemology of problem solving and an annotation framework for collaborative problem solving environments*. Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Enformatik Enstitüsü, Ankara.
- Koberg, D. and Bangal, J. (1981). *The universal traveler*. California.
- Konter, E. (1997). *Futbolda süratin teori ve pratiği*. Ankara, Bağrgan Yayınevi.
- Korkmaz, A.(2009). *Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri*.
- Korkut, F. (2002). Lise Öğrencilerinin Bazı Değişkenler Açısından Problem Çözme Becerilerini Değerlendirmeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 23, 177-184.
- Koşgeroğlu, N. & Yıldırım, S. & Bahar, M. (2005). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri. 3.Ulusal-10.Uluslararası Hemşirelik Kongresi; 7-10 Eylül 2005, İzmir. p 140.
- Kösterelioğlu, M. A. (2007). Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerileri ve Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kurt, A. (2009). Milli eğitime bağlı okullarda görev yapan eğitim yöneticilerinin problem çözme becerileri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Leithwood, K. A. & Stager, M. (1989). Expertise in Principals' Problem Solving. *Educational Administration Quarterly*. 25 (2), 126-161.
- Lorenzo, M. (2005). "the development, implementation and evaluation of a problem solving heuristic", *International Journal Of Science and Mathematics Education*, National Science Council, Taiwan, 3, 33-58.
- Mitchell, M. S. (2001). The effect of case-based instruction on pre-service teachers' problem solving proficiencies. Degree doctor, The Faculty of the Curry School of Education University of Virginia, Virginia.
- Mountrose, P. (2000). *6 ile 8 yaş çocuklarıyla sorunları çözmeye 5 aşama*. İstanbul: Kariyer Yayıncılık.

- Morgan, J. & Williams, B.(2007). Overview of Problem Solving. Thinking about Thinking section, Faculty Guidebook, 4th edition, Pacific Crest. 181-184.
- Morgan, T. C. (1986). *Psikolojiye giriş* (çev. R. Eski). S. Karatas (ed.). Ankara: Meteksan Yayınları.
- Nacar, F. S. & Tümkaya, S. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin İletişim ve Kişilerarası Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 10(2), 493-511.
- Onursal, A. M. (2004). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının iletişim ve Problem Çözme Becerilerine iliksin Görüşleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, İzmir.
- Özen, G. ve Çelebi, M. (2006). Dağcılık Eğitimi Alan Kişilerin Farklı Değişkenler Açısından Problem Çözme Becerilerinin incelenmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 3-5 Kasım 2006. Muğla Üniversitesi, Atatürk Kültür Merkezi, Muğla.
- Özgüven(1992), niversite Öğrencilerinin Sorunları ve Başetme Yolları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi s. 5–13.
- Öztürk, F., İnce, G., Dinç, ZF. (2000). Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor nkkulu öğrencilerinin problem çözme becerisi algıları. Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2, 41-47.
- Pehlivan, Z. ve Konukman, F. (2004). Beden Eğitimi Öğretmenleri ile Diğerk Branş Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerisi Açısından Karşılaştırılması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2 (2), 55-60.
- Robertson, J. L. (1997). The effects of an adventure education problem-based approach program on students' self-esteem and perceived problem solving abujty. Unpublished master degree thesis, McGill University, Montreal.
- Saban, A. (2000). Öğrenme-Öğretme Süreci / Yeni Teori ve Yaklaşımlar, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Saracaloğlu, A. S. & Serin, O. & Bozkurt, N. (2001). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri İle Başarıları Arasındaki İlişki. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14, 121–134.
- Savaşır, I. ve Şahin, N.(1997). Bilişsel ve Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler Türk Psikologlar Derneği Yayınları,Ankara.
- Saygılı, H. (2000). *Problem çözme becerisi ile sosyal ve kişisel uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Selye, H. (1983). *The stres concept: Past, present and future*. Stres Research: İssues For the Eighties, New York: 1-22.
- Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.

- Sezgin, E. (2011). Problem Çözme Becerisi Ölçeğinin Geliştirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Shewchuck, R.M. Johnson, M.O. & Elliott, T.R. (2000). Self-appraised social problem solving abilities, emotional reactions and actual problem solving performance. *Behaviour Research and Therapy*. 38, 727-740.
- Sonmaz, S. (2002). *Problem çözme becerisi ile yaratıcılık ve zekâ arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Söylemez, S. (2002). Ergenlerde problem çözme becerisini geliştirmeye yönelik bir grup çalışması programının etkisinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Sözer, MA. ve Aksan, N. (2007). Üniversite öğrencilerinin epistemolojik inançları ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkiler. *Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 31-50.
- Şahin, N.H., Şahin, N. and Heppner, P. (1993). Psychometric properties of the problem solving inventory in a grup of Turkish university students. *Cognitive Therapy Research*, 17, 379–396.
- Tanrıkulu, T. (2002). Yetiştirme Yurtlarında ve Aile Ortamında Yasayan Ergenlerin Bilişsel Yapıları (Olumsuz Otomatik Düşünceler) ve Problem Çözme Becerileri Açısından incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Taylan, S. (1990). Heppner'in Problem Çözme Envanterinin Uygulama, Güvenlik ve Geçerlilik Çalışmaları.
- Tekin, M. ve Taşgın, Ö. (2006). Sınıf Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından incelenmesi. 15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 13-15 Eylül. Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Muğla.
- Temel, C. ve Sunay, H. (2002). Türkiye'de Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programlarına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi* s.153–154.
- Thornton, S. (1998). *Çocuklar Problem Çözüyor*. İstanbul: Gendaş Yayınları, 82-118-149-51.
- Topses, G. (2003). Gelişim ve öğrenme psikolojisi. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, s. 252.
- Tümkaya, S. ve Oflazoğlu, A. (2000). Ç.Ü. Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Otomatik Düşünce ve Problem Çözme Düzeylerinin Bazı Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 6 (6), 143-158.
- Türkçapar, Ü. (2007). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencileri ile eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği öğrencilerinin strese karşı problem çözme becerilerinin karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Türkçapar, Ü, (2009). Beden eğitimi spor yüksekokulu öğrencilerinin farklı değişkenler açısından problem çözme becerileri. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi 10(1), 129-139.
- Uluşınar, S. (1997). Hemşirelik eğitiminin öğrencilerin sorun çözme becerilerine etkisi. Yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Ülger, O. E. (2003). Okul yöneticilerinin problem çözme becerilerinin liderlik davranışlarıyla ilişkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, Ankara.
- Vatansever, Ş. ve Özen, G. (2017). Tenis eğitiminin üniversite öğrencilerinin problem çözme becerisi üzerine etkisi. Jurnal of Human Sciences, 14(1), 1-9.
- Von Kampen, R.G. (2004). The relation of cognitive ability and personality traits to 360-degree assessments of problem-solving behaviors in the workplace. Unpublished doctorate thesis, Walden University, Minnesota.
- Yıldız, S. A. (2003). Ebeveynin problem çözme becerisini geliştirmeye yönelik deneysel bir çalışma. Yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Yurttaş, A. (2001). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin empatik becerileri ile problem çözme becerilerinin karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Weisberg, R.(1993). Creativity. New York: W.H.Freeman and Company.
- Zeytin, S. (2010). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yaratıcılık ve problem çözme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

EKLER

EK 1 – ARAŞTIRMA İZİN ONAYI

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.05.2021-88392

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-36380087-302.08.01-88392
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

19.05.2021

DAĞITIM YERLERİNE

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Doç. Dr. Meriç ERASLAN danışmanlığındaki 20185422003 numaralı öğrencisi Orhan AKSOY' un ""**Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi**"" isimli tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere uygulama yapabilmemesinin uygun görüldüğüne ilişkin Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı' nın yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Cengiz TOKER
Müdür V.

Dağıtım:
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı
Başkanlığına
Sayın Doç. Dr. Meriç ERASLAN

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu :BSCCK1BRR8 Pin Kodu :62172
Akdeniz Üniversitesi Enstitüler Binası A Blok 3. Kat ANTALYA
Telefon No:0 242 227 00 85 Faks No:0 242 226 19 30
e-Posta:ebe@akdeniz.edu.tr Elektronik Ağ:http://ebe.akdeniz.edu.tr
Kep Adresi:akdenizuniversitesi@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5543&eD=BSCCK1BRR8&eS=88392>

Bilgi için: Cansu PARLAK
Unvan: Büro Personeli

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır..

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.05.2021-86393

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-90280164-302.08.01-86393
Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı-Orhan
AKSOY

07.05.2021

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 29.04.2021 tarihli ve 36380087-302.08.01-81058 sayılı yazı,

Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Doç. Dr. Meriç ERASLAN danışmanlığındaki 20185422003 numaralı öğrencisi Orhan AKSOY' un "Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi" isimli tez konusu kapsamında Fakültemizde öğrenim gören öğrencilere online olarak 28/04/2021 ile 21/05/2021 tarihleri arasında ilgi yazı ekinde gönderilen ölçek formunu uygulayabilmesi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Abdurrahman AKTOP
Dekan V.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu :BSRC5SME3Y Pin Kodu :52382

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5543&eD=BSRC5SME3Y&eS=86393>

Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Dumlupınar Bulvarı,

Yerleşke, 07058, Antalya

Telefon No:0242 227 51 68 Faks No:0242 310 17 98

e-Posta:sporbilimleri@akdeniz.edu.tr Elektronik Ağ:besyo.akdeniz.edu.tr

KeP Adresi:akdenizuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Saliha GÜVENDİREN

Unvan: Bilgisayar İşletmeni

Telefon No: 0242 3106810

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır..

EK 2 – KİŞİSEL BİLGİ FORMU (KBF)

Uygulanan bu anket çalışması ile “Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin, Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi” amaçlanmaktadır. Ankette yer alan soru ve maddelere vereceğiniz yanıtlar bilimsel amaçlı kullanılacağı için soru ve maddelere samimi ve doğru yanıtlar vermenizi rica ederiz.

Anket çalışmamıza katıldığınız için teşekkür ederiz.

1. Cinsiyetiniz nedir?

Bayan Erkek

2. Yaş grubunuz nedir?

18-24 yaş 25 yaş ve üzeri

3. İlgilendiğiniz spor dalı hangi kategoriye girmektedir?

Takım sporları Bireysel sporlar

4. Kaç yıldır düzenli olarak spor yapıyorsunuz?

1-3 yıl 4-6 yıl 7 yıl ve üzeri

5. Hangi bölümde öğrenim görüyorsunuz?

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Antrenörlük Eğitimi

Spor Yöneticiliği

Rekreasyon

EK 3 – PROBLEM ÇÖZME ENVANTERİ (PÇE)

PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ ÖLÇEĞİ

Değerli öğrenciler, bu anketin amacı; günlük yaşantınızdaki problemlerinize (sorunlarınıza) genel olarak nasıl tepki gösterdiğinizi belirlemeye çalışmaktır. Lütfen size uygun olan davranış seçeneğinin karşısına ‘X’ işareti koyarak cevaplandırınız.	Her zaman	Çoğu zaman	Sık sık	Ara sıra	Ender olarak	Hiçbir zaman
1. Bir sorunumu çözmek için kullandığım çözüm yolları başarısız ise bunların neden başarısız olduğunu araştırmam.						
2. Zor bir sorunla karşılaştığımda ne olduğunu tam olarak belirleyebilmek için nasıl bilgi toplayacağımı uzun boylu düşünmem						
3. Bir sorunumu çözmek için gösterdiğim ilk çabalar başarısız olursa o sorun ile basa çıkabileceğimden şüpheye düşerim						
4. Bir sorunumu çözdükten sonra bu sorunu çözerken neyin işe yaradığını, neyin yaramadığını ayrıntılı olarak düşünmem						
5. Sorunlarımı çözme konusunda genellikle yaratıcı ve etkili çözümler üretebilirim						
6. Bir sorunumu çözmek için belli bir yolu denedikten sonra durur ve ortaya çıkan sonuç ile olması gerektiğini düşündüğüm sonucu karşılaştırırım						
7. Bir sorunum olduğunda onu çözebilmek için başvurabileceğim yolların hepsini düşünmeye çalışırım						
8. Bir sorunla karşılaştığımda neler hissettiğimi anlamak için duygularımı incelerim.						
9. Bir sorun kafamı karıştırdığında duygu ve düşüncelerimi somut ve açık seçik terimlerle ifade etmeye uğraşırım.						
10. Başlangıçta çözümünü fark etmesem de sorunlarımın çoğunu çözmeye yeteneğim vardır.						
11. Karşılaştığım sorunların çoğu, çözebileceğimden daha zor ve karmaşıktır.						
12. Genellikle kendimle ilgili kararları verebilirim ve bu kararlardan hoşnut olurum.						
13. Bir sorunla karşılaştığımda onu çözmek için genellikle aklıma gelen ilk yolu izlerim.						
14. Bazen durup sorunlarım üzerinde düşünmek yerine gelişigüzel sürüklenip giderim.						
15. Bir sorunla ilgili olası bir çözüm yolu üzerinde karar vermeye çalışırken seçeneklerimin başarı olasılığını tek değerlendirmem						
16. Bir sorunla karşılaştığımda başka konuya geçmeden önce durur ve o sorun üzerinde düşünürüm						
17. Genellikle aklıma ilk gelen fikir doğrultusunda hareket ederim.						
18. Bir karar vermeye çalışırken her seçeneğin sonuçlarını ölçer, tartar, birbiriyle karşılaştırır sonra karar veririm.						

Değerli öğrenciler, bu anketin amacı; günlük yaşantınızdaki problemlerinize (sorunlarınıza) genel olarak nasıl tepki gösterdiğinizi belirlemeye çalışmaktır. Lütfen size uygun olan davranış seçeneğinin karşısına "X" işareti koyarak cevaplandırınız	Her zaman	Çoğu zaman	Sık sık	Ara sıra	Ender olarak	Hiçbir zaman
19. Bir sorunumu çözmek üzere plan yaparken o planı yürütebileceğime inanırım.						
20. Belli bir çözüm planımı uygulamaya koymadan önce nasıl bir sonuç vereceğini tahmin etmeye çalışırım.						
21. Bir soruna yönelik olası çözüm yollarını düşünürken çok fazla seçenek üretmem.						
22. Bir sorunumu çözmeye çalışırken sıklıkla kullandığım bir yöntem; daha önce başıma gelmiş benzer sorunları düşünmektir.						
23. Yeterince zamanım olur ve çaba gösterirsem karşılaştığım sorunların çoğunu çözebileceğime inanıyorum.						
24. Yeni bir durumla karşılaştığımda ortaya çıkabilecek sorunları çözebileceğime inancım vardır.						
25. Bazen bir sorunu çözmek için çabaladığım halde bir türlü esas konuya giremediğim ve gereksiz ayrıntılarla uğraştığım duygusunu yaşıyorum.						
26. Ani kararlar verir ve sonra pişmanlık duyarım.						
27. Yeni ve zor sorunları çözebilme yeteneğime güveniyorum.						
28. Elimdeki seçenekleri karşılaştırırken ve karar verirken kullandığım sistematik bir yöntem vardır.						
29. Bir sorunla başa çıkma yollarını düşünürken çeşitli fikirleri birleştirmeye çalışmam.						
30. Bir sorunla karşılaştığımda bu sorunun çıkmasında katkısı olabilecek benim dışındaki etmenleri genellikle dikkate almam						
31. Bir konuyla karşılaştığımda ilk yaptığım şeylerden biri, durumu gözden geçirmek ve konuyla ilgili olabilecek her türlü bilgiyi dikkate almaktır.						
32. Bazen duygusal olarak öylesine etkilenirim ki sorunumla başa çıkma yollarından pek çoğunu dikkate bile almam.						
33. Bir karar verdikten sonra, ortaya çıkan sonuç genellikle benim beklediğim sonuca uyar.						
34. Bir sorunla karşılaştığımda, o durumla başa çıkabileceğimden genellikle pek emin değilimdir.						
35. Bir sorunun farkına vardığımda, ilk yaptığım şeylerden biri, sorunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışmaktır.						

EK 4 – İNTİHAL RAPORU

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

ORJİNALLİK RAPORU

% 11 BENZERLİK ENDEKSİ	% 11 İNTERNET KAYNAKLARI	% 3 YAYINLAR	% 3 ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ
----------------------------------	------------------------------------	------------------------	--------------------------------

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%2
2	acikerisim.dicle.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	%1
3	burkonturizm.com İnternet Kaynağı	%1
4	www.gefad.gazi.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
5	www.sakintaekwondo.com İnternet Kaynağı	%1
6	acikerisim.nevsehir.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
7	www.emissc.org İnternet Kaynağı	%1
8	www.j-humansciences.com İnternet Kaynağı	%1

EK 5 – ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı Soyadı:

Doğum Yeri ve Tarihi:

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi:

Yüksek Lisans Öğrenimi:

Bildiği Yabancı Diller:

Bilimsel Faaliyetleri:

İletişim

E-Posta Adresi:

EK 6 – BİLDİRİM SAYFASI

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tarih ve İmza